

Konkretni ukrepi varčevanja in stabilizacije v DSSS

V DSSS smo zastavili akcijo načrtnega varčevanja. Komisija DSSS za akcijo ČLOVEK-DELO-PRODUKTIVNOST, ki je prevzela skrb za akcijo stabilizacije in varčevanja je najprej izdelala splošen okvir ukrepov. Na tej osnovi so v sektorjih po oddelkih poiskali »skrite rezerve« in smo prepričani, da rezultati ne bodo izostali, saj se vsi zavedamo, kakšnega pomena je ta akcija za nas, za Elmo in celotno našo družbo. Bralcem glasila bomo predstavili, kaj smo se vse zmenili.

Najbolj bistvena odločitev, ki jo že izvajamo je, da strošek za potovanja, kilometrine, dnevnice, civilno-pravna razmerja in reprezentanco, planiramo in spremljamo (glede na začasni zakon o omejevanju teh sredstev) po sektorjih. Tako se je gospodarjenje s sredstvi še bolj približalo tistim, ki neposredno koristijo ta sredstva.

SPLOŠNO ZA SEKTOR TPS

— V letu 1980 ne bomo sprejeli nobenega novega sodelavca. Opravila na nezasedenih delovnih mestih (referent za cene, prodajno tehnični zastopnik, administratorji, vodja planskega oddelka) bomo opravili z združenimi oziroma z dodatnimi nalogami prisotnih delavcev.

— Ukinili bomo vse privatne telefonske razgovore, službene razgovore pa zmanjšali količinsko in časovno na minimum.

— S stalnimi akcijami bomo vplivali na TOZD s ciljem zmanjšati uvoz vrednostno na lanske letošni nivo, povečali izvoz za ca. 30 odst. (iz 140.000 NNU na 180.000 NNU).

— Zmanjšali bomo stroške ekonomske propagande za 11 odst. glede na plan.

DOMAČA PRODAJA

— Pri prodaji instalacijskega materiala z uvedbo novega začasnega načina prodaje končnim po-

trošnikom povečati dohodek na tej grupi proizvodov za ca. 2 odstotka.

— Zmanjšati prevozne stroške do kupcev z izvedbo paletizacije (letni prihranek ca. 400.000 din).

— Z boljšo organizacijo prevoza izdelkov do kupcev skrajšati nastanek DUR za 3 dni.

NABAVA

— Vsi v nabavi so dolžni takoj in stalno ukrepati v cilju zmanjšanja zaloga surovin na osnovi predlogov TOZD.

— Obvezno je dodatno prizadevanje vseh za pravočasno in optimalno količinsko preskrbo repromateriala.

— Za celotni zmanjšani uvoz preskrbeti material na domačem trgu.

ZUNANJI TRG

— V sodelovanju z nabavo in TOZD zmanjšati uvoz repromateriala v vrednosti 5.000.000 din.

— Za povečanje izvoza angažirano obdelovati egiptovsko, madžarsko in iransko tržišče.

— Kot zastopniki Rowente organizirati konsignacijsko prodajo izdelkov v Jugoslaviji.

PRIPRAVA TRGA

— V okviru zadostne kvalitete zamenjati dražje izvedbe tiska (na prospektih, plakatih itd.) s cenejšimi.

— Z logičnimi nakladami doseči zmanjšanje stroškov.

— Izključiti vse akcije ekonomske propagande, ki nimajo direktnega ekonomskega rezultata.

Plan akcije za leto 1980 smo v AOP izdelali tako, da smo se usmerili na naslednja področja:

Izkoriščanje delovnega časa

— z mesecem marcem smo začeli planirati mesečne naloge, ki izhajajo predvsem iz letnega plana sektorja in posebnih nalog, ki prihajajo občasno

Prevozi

Da bi zmanjšali stroške prevoza smo izdelali predlog za nabavo dostavnih avtomobilov, ker menimo, da bo to ekonomična rešitev.

Materialni stroški

To je predvsem pisarniški material, ki ga ni mogoče točno opredeliti, za koga je strošek nastal, ker so to predvsem pisarniški materiali za AOP, porabo pa bomo vseeno zmanjšali tako, da bomo:

a) obojestransko razmnoževali na razmnoževalnih strojih

b) opredelili bomo ekonomičnost fotokopiranja in razmnoževanja z matrico

c) z uporabniki se bomo dogovorili, da se materiali razmnožujejo le za najnujnejše potrebe in v optimalnih nakladah.

STABILIZACIJA V EFS

— neprestano skrbeti za smotrno trošenje vseh materialnih stroškov (pisarniški material),

— boljše izkoriščanje delovnega časa,
— zboljšati delovno disciplino,
— zmanjšati vse izostanke z dela,

— zmanjšati poslovne stroške,
— odpraviti nadurno delo, razen v izjemnih primerih (periodični obračun, zaključni račun in nezasedenost delovnih mest).

STABILIZACIJA V TRS

— posebna skrb za smotrno trošenje vseh materialnih stroškov,

— boljše izkoriščanje delovnega časa (časovno spremljanje vsake posamezne naloge),

— dvig delovne discipline,
— boljša povezava v TPS in TOZD.

Pomembno je, da so efekti stabilizacije merljivi in da jih bomo sproti kontrolirali.

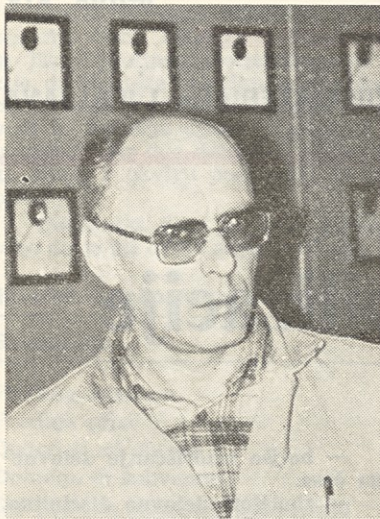
Đorđ Krstić

*Vsem delavcem
čestitamo za 1. maj
praznik dela*

Uredništvo

Novo vodstvo v OZS DO Elma

Štefan Novak:

Je predsednik konference sindikata, zaposlen v ELMi od 1962. leta. Trenutno dela v TOZD Transformatorji kot elektromehaničnik.

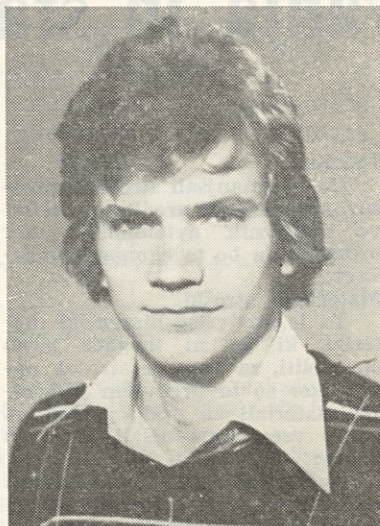
Na političnem področju znotraj podjetja je bil precej aktiven, bil je predsednik OOS v TOZD in sekretar komiteja ZK.

Aktivno je deloval v samoupravnih organih v DS TOZD, pozneje pa tudi v skupnem DS.

Jože Ceglar:

Imenovan za predsednika OOS v TOZD Elektromaterial Čatež. V Elmi je zaposlen od decembra 1978 na delovnem mestu vzdrževalec strojev.

V DPO je vključen v krajevni skupnosti kot član sveta KS. Aktiven je tudi v gasilskem društvu. Član ZK je od leta 1979.

Nada Radin:

Je predsednica OOS v TOZD Gospodinjski aparati.

V ELMi je zaposlena od leta 1977 na delovnem mestu tehnolog površinske obdelave. Družbenopolitično je aktivno delovala v OO ZSMS kot član, pozneje kot predsednik, je vključena v samoupravne organe.

Član ZK od leta 1973.

Rozika Gojič:

Predsednica OOS v TOZD Elektromaterial Lendava. V Elmi je zaposlena od leta 1974. Trenutno dela na delovnem mestu evidentičar v skladišču.

Ves čas je družbenopolitično zelo aktivna. Vključevala se je tudi v samoupravne organe v okviru TOZD. Pomembnejše funkcije v TOZD: sekretar OOK, delegat v DS, predsednik Samoupravne delavske kontrole in član IO Sindikata.

Funkcije zunaj TOZD: član konference OK ZKS Lendava, sekretar aktivna delavcev komunistov v neposredni proizvodnji in član medobčinskega sveta ZKS za Pomurje. Je članica ZK.

Štefan Kranjec

Janez Kolar:

Je predsednik OOS v TOZD Transformatorji, v ELMi je zaposlen od leta 1974, trenutno je na delovnem mestu tehnolog III. v TOZD Transformatorji. Družbenopolitično je deloval v OO ZSMS.

Drugih funkcij ni imel.

Alojz Uranjek:

Predsednik OOS v TOZD Orodjarna. Zaposlen v Elmi od leta 1963, kot orodjar. Trenutno je zaposlen v prototipni delavnici, kot izdelovalec prototipov.

Nekaj besed o novem vodstvu OZS in občnem zboru DSSS

Zadnje dni meseca januarja letos smo delavci DS Skupnih služb imeli občni zbor — sindikalno konferenco z namenom, da bi ocenili svoje delo v preteklem mandatnem obdobju in se dogovorili za delovanje Osnovne organizacije zveze sindikatov za v bodoče ter da bi izvolili novo vodstvo OZS.

Sam zbor je potekal po že ustaljenem načinu, ob lahko rečemo, skromni udeležbi, saj na zboru ni bilo prisotnih več kot 80 delavcev od 135 zaposlenih. Nič novega in nič kritičnega ne bomo povedali, če rečemo, da že več kot dve leti traja tako pasivno stanje in odnos do zborovanja delavcev. To se je žal pokazalo tudi na občnem zboru OZS.

Sicer pa ne bi zgubljali besed o tem problemu in o aktivnosti delavcev v Skupnih službah, saj za večino zaposlenih v DSSS to sploh ni več problem, temveč vsakdanji odraz razmer in odnosov v Skupnih službah.

Naj še na kratko predstavimo novoizvoljeno vodstvo Osnovne organizacije zveze sindikatov DSSS. Izvršni odbor je v naslednji sestavi:

- Đogić Šerif — predsednik
- Malovič Janez — podpredsednik
- Zupančič Vlasta — sekretar
- Šuštar Terezija — blagajnik
- Magister Brane — vodja sind. skupine v TPS
- Holobar Anka — vodja sind. skupine v KOS
- Černivec Janez — vodja sind. skupine v RS
- Presetnik Marinka — vodja sind. skupine v EFS
- Jurše Anka
- Stražisar Dušan

Štebe Janez
Jovanović Golubica
Člani nadzornega odbora pa so:
Burkeljca Tončka — predsednica

Pirnat Leopold
Oblak Metka

Če se za trenutek ustavimo pri novoizvoljenem izvršnem odboru OZS, ki je tokrat številčno močnejši od prejšnjega, lahko ugotovimo, da je tudi sestava članov odbora dokaj močna. Od dvanajstih članov izvršnega odbora je kar šest članov ZK, med njimi je tudi predsednik, kar doslej ni bil primer.

Naj povemo še to, da so člani izvršnega odbora razdeljeni po posameznih komisijah za posamezna področja dejavnosti v OZS in da nimajo samo tisti posamezniki izvršnega odbora nalog, ki smo jih ob njihovih imenih zapisali, marveč vsi skupaj delujejo v že omenjenih komisijah.

Predsednik OZS DSSS Šerif Đogić

Ob koncu tega zapisa pa še morda besedo, dve o predsedniku osnovne organizacije ZS. Posebej moramo namreč poudariti, da smo v DSSS imeli precej težav okrog izbora primerne kandidata za opravljanje te naloge. No, po daljšem »prijateljskem prepričevanju« je potem tov. Đogić Šerif »dal svoj pristanek«, da postane predsednik OZS. Ob pogovoru z njim nam je zaupal, da kljub žgočim problemom v DSSS in mnogim nalogam, ki so pred izvršnim odborom upa, da bo večji del nalog uspešno opravil. Ni tudi skrival dejstva, da bo zaradi tega, ker je prevzel funkcijo predsednika OZS imel še večje težave pred nekaterimi sodelavci v EFS, ki niso naklonjeni tej vrsti dolžnostim, ker smatrajo, da to ni koristno delo...

Naj bo kakorkoli že, zaželimo izvršnemu odboru in predsedniku Osnovne organizacije ZS uspešno delo ob sodelovanju nas vseh.

Ignac Erhatic

DOPISUJTE

V

SVOJE

GLASILO

STIK

Stikov portret

V tej številki STIKA smo poziskovali narediti portret tovariša Antona Jernejčiča. Kako nam je to uspelo, presodite bralci sami.

1. Tovariš Jernejčič, najprej nekaj osebnih podatkov.

Začel bi s tem, da sem končal prvo stopnjo fakultete za strojništvo, tehnološko smer. V Elmi sem zaposlen od leta 1950. Začel sem kot planer-terminec, potem sem bil tehnolog, obratovodja in šef službe gospodarske priprave proizvodnje. Ko smo ustanovili TOZD pa sem bil zaposlen kot vodja TPS. Trenutno sem individualni poslovodni organ v TOZD GA.

2. Kako izrabite svoj prosti čas?

Imam ga zelo malo, vendar kolikor mi ga še ostane, ga izrabim za vrtnarjenje, smučanje, hojo v hribe in sploh v naravo.

3. Predstavite nam svoje delovno področje.

Moje področje dela se ne razlikuje bistveno od delovnega področja kateregakoli individualnega poslovnega organa. Tako obsega organiziranje in vodenje poslovanja TOZD, planiranje potreb kadrov in določanje dinamike zaposlovanja na osnovi planov, koordiniranje in nadzorovanje tehnoloških procesov v TOZD, izvrševanje nadzora nad zaščito imovine, izvrševanje sklepov organov upravljanja in izdelava elementov poslovne politike TOZD in predlaganje za njihovo izvajanje. No, v glavnem gre kot sem že prej omenil za enake dolžnosti, vendar je razlika v tehnoloških problemih, ki so specifični za različne TOZD.

4. Kako ocenjujete današnjo organiziranost TOZD?

V našem TOZD se predvideva organizacijske spremembe. Predlogi sprememb so trenutno v javni razpravi. Računam, da bi s temi spremembami dosegli boljše in učinkovitejšo poslovanje in s tem ekonomičnost TOZD.

5. Ko že ravno govorimo o poslovanju, kako ocenjujete poslovanje TOZD?

Bilanca je bila zelo neugodna, ostalo nam ni sredstev za reprodukcijo. Težave so tako subjektivne in objektivne narave, vendar jih bomo skušali rešiti. Vzrok za tako slabo akumulativnost je v tem, da smo v našem TOZD posvečali premalo pozornosti osnovnim tehnologijam — imeti bi jih morali namreč doma. Izdelke nam namreč dobavljajo zunanji kooperanti, s katerimi nimamo sklenjenih ustreznih samouprav-

nih sporazumov o skupnem prihodku, še vedno imamo z njimi pogodbene odnose. Problemov je še več, vendar bi omenil le še dva: na področju razvoja novih artiklov smo naredili malo, naši izdelki na trgu niso pravilno ovrednoteni v primerjavi z drugimi. Še vedno nam namreč vrednost odreja zavod za cene.

6. Kakšen je plan za leto 1980?

Sprejet je bil zelo optimističen plan. Z vidika strojnih kapacitet ga je možno doseči, vendar je še vedno problem delovna sila pa tudi zelo zastarela tehnologija. Najslabši pogoji dela so v galvanici, pa tudi tehnologija je zastarela. Narejen je investicijski elaborat, ki predvideva postavitev nove galvanike in modernizacijo štancanja. Za to investicijo nimamo lastnih sredstev, zato se dogovarjamo s kupci za sovlaganje in tudi na področju povezovanja s prometnimi organizacijami je nekaj storjenega.

7. Omenili ste problem razvoja novih izdelkov. Kako ga rešujemo?

Za osvajanje novih izdelkov imamo sklenjen samoupravni sporazum z Iskro Rateče. Zadnje čase tečejo razgovori o skupni poslovni politiki in s tem v zvezi o osvajanju novih izdelkov z Elektrotehno — Jugotehniko. Delamo tudi na razvoju cestne signalizacije in na osvajanju izdelave nekaterih delov za kopirne stroje Minolta skupaj z Unisom. V okviru TKG-Unis in naše TOZD se dogovarjamo za sovlaganje v novo galvanico. V tem smislu je imenovana tudi komisija pri IS SO Ljubljana-Bežigrad.

8. Kaj je s pomožno dejavnostjo?

V TOZD GA je locirana pomožna dejavnost, ki izvaja dela za vse ostale TOZD na področju Črnuč in delno za Čatež in Lendavo. Na Črnučah so predvsem skladišna služba, služba družbene prehrane, samski dom in transport. Pomožno dejavnost sedaj analiziramo v smislu ekonomske upravičenosti osamosvojitve — formiranja nove TOZD v smislu ZZZ.

9. Kako smo se lotili stabilizacije v naši TOZD?

Izdelan je program ukrepov na področju varčevanja, kar pomeni, da smo se aktivno vključili v stabilizacijske tokove.

10. Slišali smo, da je plan sprejet zelo optimistično. S kakšnimi ukrepi ga bomo lahko dosegli?

Še vedno je za dobro poslovanje najvažnejše doseganje kvartalnih planov. Kvartalni plan se po prognozah predvideva približno 22 odst., merjeno v NNU, vrednostno pa naj bi bila bruto realizacija 24 odst. Ostanek dohodka je težko predvideti, ker ne vemo, kako se gibljejo stroški glede na skokovito povišanje cen osnovnih in pomožnih materialov ter uslug. Pri tej dinamiki izpolnjevanja plana je potrebno maksimalno angažirati vse ljudi v TOZD. Zaradi pomanjkanja delovne sile si bomo morali pomagati tudi z delom v podaljšanem delovnem času, kar je tudi dodatni strošek.

Nada Radin

IV. natečaj za pridobitev družbenih najemnih stanovanj

Samoupravna stanovanjska skupnost Ljubljana je 4. aprila letos razpisala natečaj za pridobitev družbenih najemnih stanovanj (solidarnostna stanovanja).

Natečaj je izšel v dnevnem časopisu (Delo, Dnevnik) in določa vse razpisne pogoje — upravičence za dodelitev, lastno udeležbo, merila za dodeljevanje stanovanj, postopek za vložitev prošnje, rok trajanja natečaja. Vse informacije daje samoupravna stanovanjska skupnost Ljubljana, Kersnikova 6 in stanovanjska skupnost v občinah.

Rok trajanja natečaja je do vključno 6. maja letos.

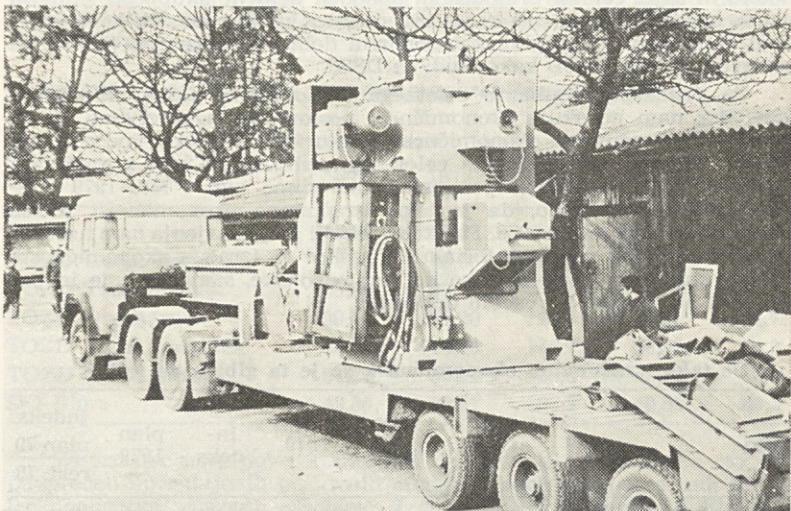
Upravičenci so družine in občani z nižjimi dohodki, udeleženci NOV, mlade družine, upokojeni občani, delovni invalidi I. kategorije in 100-odstotni vojaški mirovni invalidi.

Vse sodelavce, ki nimajo rešenega stanovanjskega vprašanja opozarjamo, naj se informirajo o tej možnosti pridobitve najemnega stanovanja in naj se vključijo v ta natečaj.

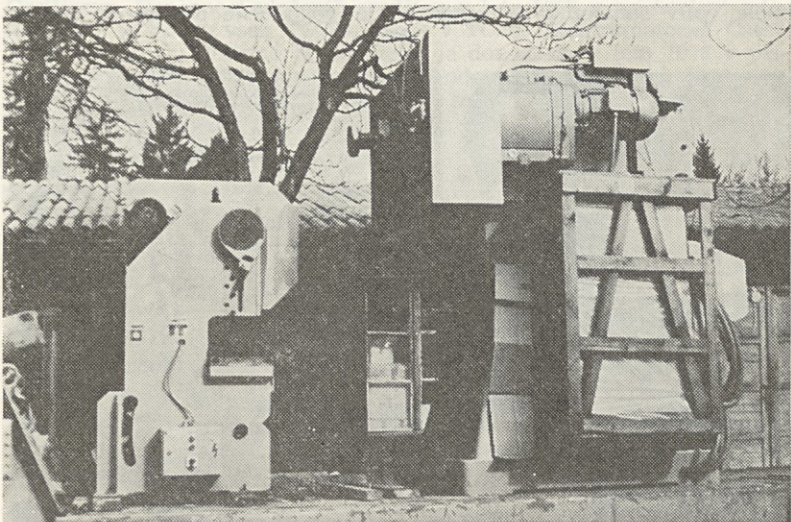
Alenka Zibelnik-Šoper

Novo v TOZD Transformatorji

Ob prizadevanjih za kvalitetnejšo in hitrejšo proizvodnjo v TOZD Transformatorji je bil pred kratkim nabavljen avtomat za štancanje trafa pločevine. Ta stroj je izdelek tovarne Jelšingrad iz Banjaluke v kooperaciji z zahodnonemškim partnerjem. Bistvene prednosti tega avtomata so: Stroj dela popolnoma avtomatsko, ima svoj podajalnik in posebno vgrajen variak (naprava za regulacijo števila udarcev na minuto 0—300). Največja prednost pa je v zlaganju izsekanih kosov pločevine, kar bo pripomoglo k hitrejši montaži transformatorjev, ker se bodo pločevinasti izseki lažje varili.

Stroj je takih dimenzij, da je bilo potrebno za prevoz najeti posebno prikolico

Novi stroj bo pripomogel k večji in kvalitetnejši proizvodnji

Analiza poslovanja DO Elma

Nadaljevanje iz prejšnje številke

GIBANJE FINANČNIH KAZALCEV PO LETIH

tabela 13

V 1000 din	1978	Indeks 78/77	1979	Indeks 79/78	Plan 1979	Indeks real. plan
1. Celotni prih.	411.645.325	96,2	519.962.566	126,3	590.257.000	88,1
2. Porablj. sred.	269.451.872	85,1	346.199.741	128,5	369.689.000	93,6
3. Dohodek	142.193.453	127,8	173.762.825	122,2	220.568.000	78,8
4. Sam. in dr. obv.	19.860.224	133,4	23.878.430	120,2	25.621.000	93,2
5. Čisti dohodek	122.333.229	126,5	149.884.395	122,5	194.947.000	76,9
— Del. ČD za OD	105.646.062	133,3	136.219.853	128,9	150.473.000	90,5
— del. ČD za sk. por.	13.322.134	85,8	11.034.296	96,1	25.527.000	43,2
— del. ČD za inov. in racional.	71.074.000	82,3	—	—	—	—
— del. ČD za zb. mat. osnove dela	653.394	30,1	4.569.895	699,4	12.773.000	35,8
— del. ČD za rez. sklad	2.640.564	149,7	1.953.592	74,0	6.174.000	31,6
7. Število zap. po stanju	1.351	115,1	1.405	104	1.573	89,3

Tabela 13 prikazuje gibanje osnovnih finančnih kategorij pridobivanja in delitve dohodka. Tukaj bi pripomnili, da v celotnem prihodku ni zajet celotni prihodek in dohodek delovne skupnosti skupnih služb, ker bi s tem ti dve kategoriji dvakrat upoštevali. Vključno s čistim dohodkom in drugimi kategorijami delitve čistega dohodka, se te seštevajo za vse TOZD kakor tudi za DSSS.

Če primerjamo gibanje celotnega prihodka in porabljenih sredstev, kar nam narekuje ekonomičnost poslovanja, ugotavljamo, da je na ta način računana ekonomičnost v letu 1978 v primerjavi z letom 1977 v porastu, saj je indeks celotnega prihodka 96,2 in porabljenih sredstev 85,1. Če podobno primerjavo naredimo tudi v letu 1979 z letom 1978, ugotavljamo, da je tako izračunana ekonomičnost slabša v letu 1979 kakor v letu 1978. Poostreni pogoji gospodarjenja nam narekujejo, da v stroške razen materialnih stroškov za izračun ekonomičnosti, upoštevamo tudi druge stroške kot so: zakonske, samoupravne in pogodbene obveznosti ter osebni dohodek.

Če tako izračunamo ekonomičnost, se je ta gibala po letih:

Leto	1977	1978	in- deks	1979	in- deks	plan 1979	indeks plan 79 real. 78
CP/str. v %	104,17	104,22	100,05	102,7	98,54	108,15	95,0

V letu 1978 v primerjavi z letom 1977 je tako izračunana ekonomičnost nekoliko boljša. Da ekonomičnost v tem letu ni višja kot v predhodnem, ker bi, kar se tiče porabljenih sredstev, lahko bila, so imele vpliv samoupravne zakonske in pogodbene obveznosti indeks

78/77, 133,4 in sredstva za osebne dohodke indeks 133,3, se pravi, da je rast omenjenih kategorij v letu 1978 bila višja kakor rast dohodka.

V letu 1979 v primerjavi z letom 1978, je ekonomičnost nižja za 1,5 odst. Na nižjo ekonomičnost so vplivala višja porabljena sredstva indeks 128,5 in višja sredstva za osebne dohodke indeks 128,9 v primerjavi z rastjo dohodka indeks 122,2.

Nižja ekonomičnost v letu 1979 kakor v letu 1978 je pri vseh TOZD razen v TOZD Elektromaterial Čatež. Dosežena ekonomičnost v letu 1979 v primerjavi s planirano ekonomičnostjo za to leto je za 5 odst. nižja.

Primerjava doseženih rezultatov v letu 1979 s planiranimi, nam potrjuje zgornjo ugotovitev, saj je planirani celotni prihodek realiziran 88,1-odstotno, porabljena sredstva 93,6-odstotno, sredstva za osebne dohodke pa 90-5-odstotno.

Struktura delitve dohodka

tabela 14

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
1. del. doh. za skup. potr.	7,24	4,68	64,6	4,10	87,6
2. del. doh. za spl. potr. (dav.)	1,26	0,82	65,1	1,05	128,0
3. pogodb. obvezn. iz doh.	4,75	8,47	178,3	8,59	101,4
4. čisti dohodek	86,75	86,03	99,2	86,26	100,3
skupaj dohodek	100,00	100,00	—	100,00	—

Struktura delitve čistega dohodka

tabela 15

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
1. osebni doh.	82,10	86,42	105,3	90,88	105,2
2. skupa poraba	13,83	10,89	78,7	7,36	67,6
3. razš. materialna osnova dela	2,25	0,53	23,6	3,05	575,5
4. rezervni sklad	1,82	2,16	118,7	1,30	60,7
skupaj čisti doh.	100,00	100,00	—	102,59	—

Iz tabele 14 je razvidna struktura delitve ustvarjenega dohodka in ugotavljajo, da je udeležba čistega dohodka v dohodku v vseh letih skoraj enaka.

Udeležba ostalih treh kategorij iz tabele je zelo spremenljiva še posebej v letu 1978 v primerjavi z letom 1977. V letu 1978 so se v primerjavi z letom 1977 zmanjšali prispevki za SIS izobraževanja, SIS znanosti ter drugi prispevki iz dohodka za SIS drugih v zakonu določenih družbenih dejavnosti skoraj za polovico. Udeležba pogodbenih obveznosti v dohodku je v letu 1978 za 78,3 odst. višja kakor v letu 1977.

Ta udeležba je bila v letu 1977 5.420.056 din, v letu 1978 12.041.825 dinarjev, v letu 1979 pa 14.929.795 din. Tako visoka udeležba oz. porast pogodbenih obveznosti v letu 1978 gre na račun dela dohodka za obresti in druga plačila, ki so skoraj za trikrat višja kakor v letu 1977.

V letu 1979 udeležba dela dohodka za skupne potrebe (SIS) se še vedno zmanjšuje. Udeležba pogodbenih obveznosti v dohodku pa narašča. Posebej visoko porast v pogodbenih obveznostih kažejo obresti za najete kredite, ki so v letu 1979 za 67 odst. višje kakor v letu 1978. V letu 1978 so te obresti znašale 4.483.114 din, v letu 1979 pa 7.488.306 dinarjev.

V zadnjih treh letih so se krediti gibali:

	kredit za osn. sr.	kredit za obr. sr.	skupaj	indeks
1977	17.224.828	28.368.505	45.593.333	—
1978	34.851.204	40.449.457	75.300.661	165,2
1979	55.846.281	67.823.709	123.669.990	164,2

Iz te preglednice sklepamo, da je zadolženost delovne organizacije iz leta v leto višja in da udeležba tujih sredstev v skupnih sredstvih narašča. Največ kreditov ima TOZD Elektromaterial Lendava, in sicer v letu 1979 42,4 odst. od vseh kreditov, kar je tudi logično, saj ta TOZD v preteklih dveh letih največ investira, in to predvsem iz kreditov.

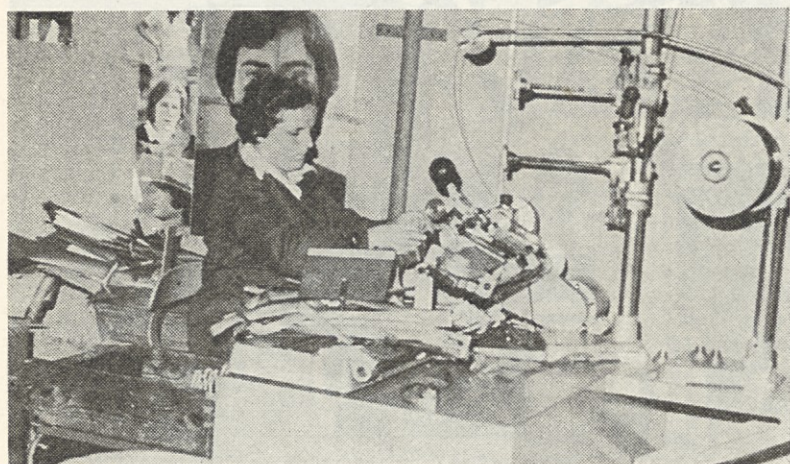
Na drugem mestu je TOZD Gospodinjski aparati s 35.604.796 din kreditov, predvsem pa za obratna sredstva, od tega polovico kratko-ročnih, kar je še posebej neugodno.

Na tretjem mestu je TOZD Elektromaterial Čatež, ki ima za 23.740.519 din kreditov, od tega 3/4 za osnovna sredstva.

TOZD Transformatorji imajo 8.007.487 din kreditov za obratna sredstva.

TOZD Orodjarna ima 3.852.751 din kreditov, od tega 82 odst. za obratna sredstva.

TOZD so za financiranje delovne skupnosti skupnih služb prispevale naslednje zneske iz dohodka:

Iz TOZD Transformatorji

Leto	TOZD 02	TOZD 03	TOZD 04	TOZD 05	TOZD 06	SKUPAJ
1977	9.132.454	2.344.425	3.178.751	6.494.044	1.204.357	22.354.031
1978	10.113.982	3.121.687	3.070.395	6.450.520	3.044.502	25.801.086
1969	11.641.550	3.726.830	2.766.054	9.392.200	4.158.739	31.685.373

Iz tabele je razvidno, da za DSSS največ prispeva TOZD Gospodinjki aparati — ta prispevek je v letu 1979 znašal 19,24 odst. dohodka TOZD. Na drugem mestu je TOZD Elektromaterial Lendava, ki je v letu 1979 prispeval 15,7 odst. dohodka za DSSS. Sledijo jima TOZD Elektromaterial Čatež z 20,65 odst. dohodka za DSSS, TOZD Transformatorji z 18,8 odst. dohodka za DSSS in TOZD Orodjarna, ki je prispevala 12,44 odst. dohodka za DSSS.

Iz tega sklepamo, da je bil s prispevkom najbolj obremenjen TOZD Elektromaterial Čatež, ki je 20,65 odst. ustvarjenega dohodka prispeval za DSSS.

Skupni prispevki TOZD za DSSS so bili v letu 1978 višji za 15,4 odstotka kakor v letu 1977, kar je manjši porast kakor porast skupnega dohodka TOZD.

Skupni prispevki TOZD so bili v letu 1979 višji za 22,8 odst. kakor v letu 1978, kar je skoraj enako kot porast skupnega dohodka TOZD. Tabela 15 prikazuje strukturo delitve čistega dohodka. V letu 1979 je imel TOZD Elektromaterial Lendava izgubo v znesku 3.893.242 din. ki še ni pokrita, zato je razporejeni čisti dohodek višji od ustvarjenega v tem letu. Iz te delitve je pomembna ugotovitev, da se udeležba osebnih dohodkov iz leta v leto povečuje kar po 5-odstotni stopnji.

V letu 1978 je za osebne dohodke in skupno porabo porabljeno 97,31 odst. čistega dohodka, v letu 1979 pa, če računamo, da bo izguba v Lendavi pokrita solidarnostno od drugih TOZD, je za osebne dohodke in skupno porabo porabljeno 98,24 odst. čistega dohodka, kar pomeni, da bi v tem primeru le 1,76 odst. čistega dohodka ostalo za akumulacijo, kar je manj kot v letih 1978 in 1977.

Struktura celotnega prihodka v 1000 din tabela 16

Celotni prihodek	100,0	428.039	100,0	411.645	96,2	100,0	519.963	126,3
1. prih. na d. trg	53,4	228.413	74,0	304.455	133,3	75,0	389.995	128,1
2. prih. od izv.	6,2	26.642	6,0	24.993	93,8	5,0	25.921	103,7
3. interna realizacija	39,2	167.913	19,7	81.043	48,3	19,0	28.350	121,4
4. dr. izred. prih.	1,2	5.070	0,3	1.154	22,8	1,0	5.696	493,8
cel. prih. ekst.	60,8	260.128	80,3	330.602	127,1	81,1	421.613	127,5

Iz tabele je razvidno, da je celotni prihodek v letu 1978 manjši kakor v letu 1977. Lahko trdimo, da je to zaradi interne realizacije oz. načina obračunavanja interne realizacije in to predvsem v TOZD Gospodinjki aparati z drugimi TOZD, saj se v tem TOZD edino pokaže zmanjšanje celotnega prihodka v letu 1978 za 18,7 odst., eksterni prihodek tega TOZD pa nasprotno kaže povečanje — indeks 114,8.

Celotni prihodek delovne organizacije ni enostavni mehanični seštevek celotnih prihodkov TOZD, niti ni samo celotni prihodek eksterni, vendar se v to sedaj ne bi spuščali, ampak bi to problematično obdelali kdaj drugič.

To je samo za pripombo, mi pa bomo v tej analizi obravnavali celotni prihodek kot seštevek celotnih prihodkov TOZD brez celotnega prihodka DSSS, ne glede, kje je ustvarjen.

Iz tabele je razvidno, da je v letih 1978 in 1979 74,0 odst. oz. 75,0 odst. celotnega prihodka doseženega s prodajo blaga na domačem tržišču, 6,0 odst. oz. 5,0 odst. pa je od izvoza. Eksterni prihodek kaže 27 odst. stopnjo rasti letno.

PRIMERJALNI KAZALCI POSLOVNEGA USPEHA

Dosežene rezultate na delavca izražata kazalca — dohodek na delavca in čisti dohodek na delavca. Prvi je tudi kazalec družbene produktivnosti dela, drugi pa je ena od inčič družbene produktivnosti, ki je s stališča TOZD enako pomemben kot prvi.

1. Dohodek na delavca v din tabela 17

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	116	325	141	698	121,8
TOZD					
Gosp. apar.	144	415	132	849	92,0
TOZD					
Transform.	179	792	200	467	111,5
TOZD					
Orodjarna	183	508	238	223	129,8
TOZD Elekt.					
Lendava	81	366	99	305	122,0
TOZD Elekt.					
Čatež	112	757	141	224	125,2
DO Elma	99	183	110	313	111,2

Ta kazalec nam pove, koliko dohodka je ustvaril delavec v enem letu. Iz tabele je razvidno, da je dohodek na delavca v letu 1978 razen v TOZD Gospodinjki aparati višji kakor v letu 1977. V letu 1979 je dohodek na delavca višji v vseh TOZD kakor v letu 1978. Najvišji dohodek na delavca sta dosegla TOZD Transformatorji in TOZD Orodjarna. Dohodek na delavca na nivoju delovne organizacije je izračunan tako, da so seštet dohodki vseh TOZD brez dohodka DSSS in tako dobljeni dohodek je deljen s številom zaposlenih na podlagi delovnih ur.

2. Čisti dohodek na delavca tabela 18

	1977	1978	ind. 78/77	1979	ind. 79/78
DSSS	107	846	129	811	120,4
TOZD					
Gosp. apar.	98	871	88	504	89,5
TOZD					
Transform.	108	998	132	322	121,4
TOZD					
Orodjarna	118	847	163	614	137,7
TOZD Elekt.					
Lendava	59	520	78	228	131,4
TOZD Elekt.					
Čatež	81	790	84	583	103,4
DO Elma	86	160	94	905	110,1

Čisti dohodek na delavca je odvisen od doseženega dohodka na delavca, tako da splošne ugotovitve za kazalec dohodek na delavca veljajo tudi za ta kazalec. Čisti dohodek na delavca pa je odvisen še od zakonskih samoupravnih in pogodbenih obveznosti, pri TOZD pa še od prispevka za DSSS. Kazalec nam pove, koliko je doseženega čistega dohodka na delavca v letu dni.

Indeks rasti v TOZD Gospodinjki aparati v letu 1979 ima višjo vrednost pri kazalcu — čisti dohodek na delavca kakor pri kazalcu dohodek na delavca. To je zato, ker je v tem letu rast dohodka bila višja kakor porast samoupravnih zakonskih in pogodbenih obveznosti ter prispevka za DSSS. Edino pri TOZD Elektromaterial Lendava je indeks rasti v letu 1979 manjši pri kazalcu čisti dohodek na delavca kakor pri kazalcu dohodek na delavca, kar pomeni, da so v tem TOZD omenjene obveznosti v letu 1979 naraščale hitreje kakor dohodek na delavca.

Dosežene rezultate po vlaganjih ponazarjajo 3 kazalci, in sicer: dohodek v primerjavi s povprečno porabljenimi poslovnimi sredstvi, celotni prihodek na 100 din porabljenih sredstev (ekonomičnost v ožjem pomenu) ter hitrost kroženja obratnih sredstev, katero dobimo s pomočjo kazalca celotni prihodek v primerjavi s povprečno porabljenimi obratnimi sredstvi.

3. Dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi tabela 19

V %	1977	1978	ind. 1979	ind. 79/78
DSSS	15,24	119,00	780,0	151,68
TOZD Gosp. aparati	48,55	65,00	134,0	41,20
TOZD Transform.	80,49	169,50	210,0	78,36
TOZD Orodjarna	99,00	125,20	126,0	81,00
TOZD Elekt. Lendava	83,55	118,40	141,7	65,05
TOZD Elekt. Čatež	87,85	57,20	65,0	46,04
DO Elma	42,86	78,51	183,2	49,58

Ta kazalec nam pove, koliko din dohodka je ustvarjeno s sto din povprečno uporabljenih poslovnih sredstev, istočasno pa je tudi kazalec donosnosti vloženih sredstev. V celi delovni organizaciji Elma je ustvarjeno s sto din sredstev v letu 1977 — 42,86 din dohodka, v letu 1978 — 78,51 din in v letu 1979 — 49,58 din dohodka na vsakih 100,00 dinarjev povprečno porabljenih poslovnih sredstev. Donosnost vloženih sredstev je tudi za TOZD razvidna iz tabele 19. Če izvezemo DSSS, sta po tem kazalcu najboljša TOZD Transformatorji in TOZD Orodjarna. Donosnost vloženih sredstev v letu 1978 v primerjavi s letom 1977 je bila v vseh TOZD, razen v TOZD Elektromaterial Čatež, višja. Na nivoju delovne organizacije je donosnost v letu 1978 v primerjavi z letom 1977 višja kar za 83,2 odst. V letu 1979 pa je donosnost vidno manjša kakor v letu 1978, saj je indeks za celo delovno organizacijo le 63,2, pa tudi pri vseh drugih TOZD je ta indeks pod sto.

4. Celotni prihodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi obratnimi sredstvi — število obratov tabela 20

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	0,52	3,00	577,0	3,75	125,0
TOZD Gospodinjki aparati	3,90	3,90	100,0	5,76	147,7
TOZD Transformatorji	2,87	5,31	185,0	2,40	45,2
TOZD Orodjarna	5,80	3,40	59,0	1,56	45,9
TOZD Elekt. Lendava	5,67	5,90	104,1	3,22	54,6
TOZD Elekt. Čatež	10,8	2,51	23,0	2,23	88,8
DO Elma	3,01	4,29	142,5	2,28	53,1

Nadaljevanje na 8. strani

Kronika samoupravljanja

VOLITVE ORGANOV UPRAVLJANJA

Skupni delavski svet je za dne 11. 4. 1980 razpisal volitve v skupni delavski svet in odbor skupne delavske kontrole ter določil, da se evidentiranje in kandidiranje delegatov opravi v okviru kandidacijskih postopkov za volitve organov upravljanja TOZD in DSSS. Imenoval je volilno komisijo in določil predsednika le-te.

Tudi delavski sveti TOZD in DSSS v Črnučah so ugotovili, da v aprilu poteče mandat sedanjim delegatom delavskih svetov, odborom samoupravne delavske kontrole, disciplinske komisije, odbora skupne delavske kontrole in delegaciji skupnega delavskega sveta. Razpisali so tudi volitve v omenjene organe upravljanja in določili datum 11. 4. 1980. Za izvedbo volitev so imenovali volilne komisije in komisije za izdelavo volilnih imenikov. Predsedniki volilnih komisij so: Ljubiša Vujović v DSSS, Štefan Novak v TOZD Transformatorji in Alojz Suštar v TOZD Orodjarna. O imenovanju v omenjene komisije so bili člani obveščeni s sklepi.

V TOZD EM Lendava so izvedli volitve že 9. 3. 1980. Delavski svet je tako na 1. redni seji dne 21. 3. 1980 obravnaval poročilo predsednika volilne komisije o rezultatih glasovanja in le-te potrdil.

Za delegate delavskega sveta TOZD so izvoljeni:

Vinko Branimir — predsednik
Karakatič Angela
Nežić Helena
Felšo Evgen
Kolarič Marija
Čeh Marija
Gojnik Marija
Toplak Žuža
Pentek Helena
Čančar Katarina
Ribarič Zdenka
Škrban Janez
Patar Franc
Ščavničar Ciril
Kočar Helena
Kopinja Draga

V izvršilni odbor je delavski svet imenoval naslednje člane:

Vrtarič Krešimir — predsednik
Felšo Evgen
Kreslin Ignac
Sobočan Štefan — 106500
Gojič Rozika
Katona Anica
Gyurica Marjeta

V komisijo za delovna razmerja:

Copot Ivan — predsednik
Tišler Olga
Belši Drago
Söke Jože
Ošlai Marija
Bencik Jože
Magyar Milka

V komisijo za družbeni standard:

Žilavec Drago — predsednik
Ščavničar Ciril
Tivadar Franc — 104361
Balažič Avgust
Radikovič Ivo
Hozjan Katica
Pruginič Angela

V komisijo za inventivno dejavnost:

Gligorin Rada
Ošlai Avgust
Kuzma Štefan
Govedič Ivo
Kelenc Stanko

V komisijo za varstvo pri delu in požarno varnost:

Vugrinec Đuro — predsednik
Žalik Štefan
Vučko Jože
Laszlo Geza
Vehtersbah Darinka
Vučko Štefan
Bažika Andrej

V odbor za SLO in družbeno

samozaščito:

Koren Matija — predsednik
Gojič Rozika
Vugrinec Đuro
Copot Ivan
Kelenc Stanko
Vinko Branimir
Vuk Jože
Rožman Jože
Ošlai Marija
Tadina Stanko
Vrtarič Krešo

V štab CZ:

Rožman Jože — predsednik
Vuk Jože — namestnik
Ošlai Marija — načelnik
Mavčec Štefan
Petrovič Janez
Kreslin Ignac
Varga Anica
Felšo Evgen
Bencik Evgen

V komisijo za odpis sredstev:

Žilavec Marjan — predsednik
Vehtersbah Darinka
Kopinja Marjeta

V komisijo za uresničevanje Zakona o združenem delu:

Ošlai Avgust — predsednik
Karakatič Angela
Kopinja Draga
Kelenc Stanko
Belši Drago

ZAHTEVJE ZA VARSTVO PRAVIC DELAVCEV V TOZD EM LENDAVA

Irena Felšo in Marija Levačič sta vložili zahtevo za varstvo pravic, ker nista bili razporejeni na javno razpisana dela in naloge kontrolor II v vhodni kontroli. Komisija za medsebojna delovna razmerja je namreč za opravljanje omenjenih del izbrala Andrejo Palfi, ki je tik pred sejo DS komisiji za medsebojna delovna razmerja naslovila vlogo za sporazumno prenehanje delovnega razmerja. Po razpravi je DS ugodil vlogi Andreje Palfi, ni pa ugodil vlogama Irene Felšo in Marije Levačič ter ponovno razpisal dela in naloge kontrolorja II v vhodni kontroli. Delavski svet TOZD je potrdil odločitev komisije za medsebojna delovna razmerja, da se Dragici Marič ne oprostijo plačila stimulacije, ugodil pa je pritožbi Zoltana Kelenca na izplačilo OD.

Delavski svet DSSS je dne 31. 3. 1980

DOLOČIL

predlog Pravilnika o ugotavljanju dohodka in delitvi sredstev za OD s tem, da se

15. čl. dopolni in spremeni tako, da se v lestvice vrednotenja delovnih opravil za posredno proizvodna dela vnesejo spremembe in dopolnitve

I. Tržno-planski sektor

Na novo se vnesejo dela in naloge:
— samostojni referent prodaje male avtomatizacije

Količnik

2,9726

Črtajo se dela in naloge:

— referent za inventivno dejavnost

II. Kadrovsko-organizacijski sektor

Spremeni se:

— socialni delavec v organizator socialnega varstva in družbenega standarda

2,6922

— psiholog — organizator izobraževanja v psiholog

2,8289

— referent za splošne zadeve v referent za LODS

2,3205

— organizator obdelave podatkov v samostojni organizator AOP

3,1236

— programer v programer I

2,6922

— obdelovalec podatkov-operator v operator

2,5621

— pripravljalec podatkov v pripravljalec podatkov II

1,7240

— planer obdelav v kontrolor analitik

2,3205

Na novo se vnesejo dela in naloge:

— organizator sistemske analize

3,1236

in programiranje

2,8289

— organizator obdelave podatkov

ni ovrednoteno

— programer II

2,5621

— sistemski operator

1,9035

— operator arhivar

1,8115

— pripravljalec podatkov I

III. Tehnološko razvojni sektor

Spremeni se:

— projektant izdelkov v projektant izdelkov II

2,9726

— razvijalec gospodinskih aparatov in razvijalec instalacijskega materiala v razvijalec

3,6241

— varnostni inženir v referent varstva pri delu

2,8289

Na novo se vnesejo dela in naloge:

— projektant I

3,4489

— vodja raziskav

3,8082

— samostojni konstruktor

2,6922

— pomožni konstruktor

2,2084

— projektant tehnoloških procesov

3,4489

— projektant ekonomskih obdelav

3,2822

— samostojni referent nabave osnovnih sredstev

2,5621

— analitik I

3,1236

— vodja preizkusne proizvodnje

2,9726

— referent za nabavo OS

2,3205

— samostojni preizkuševalec

2,6922

— referent za inventivno dejavnost

2,6922

Črtajo se dela in naloge:

— referent za standardizacijo

— referent za tehnične spremembe

— izdelovalec prototipov

— preizkuševalec materiala

— kontrolor — analitik normativov

PREDLOG S.S. O SKUPNI METODOLOGIJI ZA IZDELAVO RAZVIDA DEL V DO ELMA

Delavska sveta TOZD EM Lendava in TOZD Transformatorji sta po javni razpravi že sprejeli S.S. o skupni metodologiji za izdelavo razvida del v delovni organizaciji Elma. Z izdelavo razvida del in nalog TOZD in DSSS, ki mora zamenjati obstoječo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest, kasnimo že skoraj dve leti. Omenjeni S.S. je torej skupni samoupravni akt, ki opredeljuje skupno metodologijo za izdelavo razvida del. Po drugi strani pa je nujno, da TOZD in DSSS

področje razvida del in nalog čimprej zaključuje ter ta dela in naloge ustrezno ovrednotijo tako, da bomo tudi v Elmi resnično lahko prešli na plačilo po delu.

TOZD in DSSS so dolžne v treh mesecih v skladu s tem S.S. sprejeti Pravilnike o razvidu del. Delavski sveti TOZD in DSSS so dolžni vsaj enkrat letno preverjati in usklajevati organizacijsko strukturo in razvide del z dejanskim stanjem in organizacijskimi potrebami TOZD in DSSS.

Za opravljanje posebnih nalog LO in DSZ — upravitelja obrambnega načrta so vsi delavski sveti TOZD in DSSS v Črnučah imenovali tov. Marijo Ritonja.

Odobrene cene storitev za zunanje v TOZD Orodjarna

— skobljanje	— 290,00 din
— rezkanje	— 360,00 din
— ploščinsko in okroglinjsko brušenje	— 360,00 din
— kopiranje in graviranje	— 410,00 din
— kaljenja	— 320,00 din
— struženje	— 360,00 din
— koordinatno vrtanje	— 520,00 din
— eroziranje in koordinatno brušenje	— 650,00 din
— orodjarsko delo	— 300,00 din
— vtiskavanje v jeklo	— 800,00 din
— značke	— 600,00 din
— delo konstruktorja	— 260,00 din
— delo risarja	— 220,00 din

POTNA POROČILA

Božo Kokotec in Vinko Branimir sta v času od 6. 2. do 11. 2. 1980 službeno obiskala firmo F 27 v Kairu v zvezi z obnovo obratovanja proizvodnje elektroinstalacijskega materiala. Oglejala sta si stroje in naprave, ki naj bi bili osnova za proizvodnjo 2.000.000 enot v letu 1981, v nadaljnjem obdobju štirih let pa želijo doseči proizvodnjo 10.000.000 enot. V letu 1980 želijo kupiti v Elmi in Kontaktu 2.000.000 enot in en milijon enot v razstavljenem stanju. Devize za omenjeno potovanje je odobril delavski svet TOZD EM Lendava.

Jože Bencik in Vinko Branimir sta službeno obiskala firmo OKU v Winterbachu v ZR Nemčiji zaradi prevzema montažnih priprav.

INVENTURA

Delavski svet TOZD v Črnučah so potrdili predlog komisije za popis osnovnih sredstev in drobnega inventarja v DSSS tako, da se osnovna sredstva, ki so knjižena v TOZD, nahajajo pa se v DSSS, knjižno prenesejo in se naprej knjižijo v DSSS.

Delavski svet DSSS ponovno razpisuje dela in naloge direktorja EFS in imenuje razpisno komisijo za direktorja EFS in direktorja TPS v sestavi: Leopold Babšek, Anka Jurše in Janez Narat.

Delavski svet v TOZD EM Čatež se je odločil in odobril moškemu pevskemu zboru na Polšniku denarno pomoč za nabavo enotnih oblek v znesku 3.000,00 din.

Potrdili elaborat o inventuri za leto 1979.

Delavski svet TOZD Orodjarja je na 32. redni seji dne 13. 3. 1980 še obravnaval predlog finančnega odbora DO Elma in sprejel letno obrestno mero 10 odstotkov, ki se uporablja za obračun posojil med TOZD in DSSS s tem, da finančni odbor odloči še o tem, da se zaračunavajo za neplačane storitve med TOZD in DSSS zamudne obresti v višini 10 odstotkov in začnejo teči po končanem DUR.

Zadolžil odbor samoupravnega delavske kontrole, da pregleda delo komisije za ocenjevanje individualne uspešnosti delavcev strojne orodjarne in poroča o opravljenem delu.

V TOZD EM Lendava so se na delavskem svetu še odločili

— da se dvosobno stanovanje v Tomšičevi ulici št. 2 dodeli Karlu Njakašu — stiskalcu v oddelku nekovin.

Obenem so še razpravljali in se odločili ter dali pobudo, da delavci na svojih zbiorih odločijo o tem, da prispevajo povečano stopnjo prispevka za stanovanjsko izgradnjo

— ugotovili so tudi, da se kilometrina od dneva podražitve goriva v skladu s pravilnikom o službenih potovanjih in nadomestilih o OD obračunava po 4,95 din

— preložili so solidarnostno soboto z dne 29. 2. 1980 na dan 19. 4. 1980

— prispevek, ki ga delavci plačujejo za prevoze na delo in z dela se od 1. 4. 1980 zviša na 100 dinarjev za mesečno vozovnico

— Beli Vehtersbahu so odobrili nagrado za tehnično izboljšavo v znesku 40.349,80 din

V DSSS je delavski svet še imenoval komisijo za ocenjevanje individualne uspešnosti delavcev v TPS v sestavi: Vika Zdravkovič — predsednik, Albina Parkelj — član, Miro Seršen in Leopold Babšek — namestnika člana.

SPREMENITI MORAMO ODNOS DO NALOG ZA KATERE SE DOGOVARJAMO

Kolegij direktorjev DO Elma in člani pa so se sestali na 13. redni seji, dne 28. 2. 1980 in ocenili izvršitev plana poslovanja za leto 1980 in sprejeli nekaj ukrepov. Ugotovili so, da je v danem trenutku pereče vprašanje raziskave trga in pomanjkanje bakične mase, da bodo morale TOZD izločiti iz proizvodnje izdelke, ki ne prinašajo dohodka, da bodo morali vzpostaviti dobre odnose s kupci in spremeniti odnos do nalog, za katere se dogovarjajo, da ni planske koordinacije med TOZD, da sigurnost obratovanja ni takšna, da bi bilo mogoče doseči planirani dohodek, da je proizvodnja orodij prepočasna, da TOZD opravlja tudi del nabavne službe, da vzroki za nedosego plana pri proizvodnji gospodinjstskih aparatov in elektroinstalacijskega materiala niso v planiranju, pač pa v nesinhroni proizvodnji.

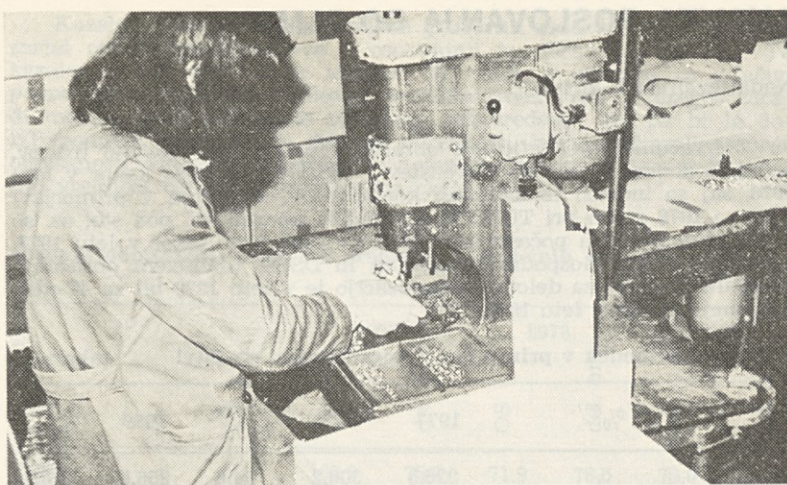
Ugotavljali so, da bi zmanjšanje rabata za 1 odst. povečal dohodek Elme, prav tako bi povečali dohodek s tem, da bi industriji prodajali izdelke preko grozistov.

Obravnavali so tudi poročilo o stanju in problemih obdelave podatkov in sprejem plana dela. Seji sta prisostvovala direktor KOS in vodja AOP, ki sta s svojo razlago želela zastaviti vprašanje, ali potrebujemo v Elmi avtomatsko obdelavo podatkov. Vodja AOP je povedal, da je bil prenos iz sistema 360/20 na sistem 360/25 izvršen. Prvi del prenosa je vseboval obračun OD in kadrovske evidenco, drugi del bo prenešen z enomesečno zamudo. Tabele pa bodo vnaprej izhajale v rokih, kot so določeni. Vzrok za kasnitev tabel v mesecu januarju oziroma februarju so nepravilno oddani podatki, in sicer planske cene za materiale za leto 1980, ki so osnova za delitvene kalkulacije oziroma osnova za izračun DIS ter nepravilno zaključene inventure osnovnih sredstev tako, da sta oba dela sovpadla zaradi izdelave zaključnega računa. Najprej je bila obdelava osnovnih sredstev tako, da je druga obdelava zaradi tega bila časovno postavljena, ker pa je ta obdelava osnova za nastavitve finančnega stanja za poslovno leto 1980, niso mogle biti izpisane tabele iz področja materialnega obračuna.

Tudi TOZD morajo vedeti, kakšne podatke želijo in ali so v stanju pripraviti vhodne podatke. Odločitev mora vsekakor priti iz TOZD.

Vodja AOP pa je menil, da TOZD ne dajo možnosti, da se AOP uveljavi, da je treba ugotoviti ali sploh rabimo AOP v Elmi in če rabimo to službo je dati možnost, da bo s svojim delom vplivala na poslovne odločitve, to pa pomeni, da mora sodelovati pri kreiranju poslovnih odločitev oziroma izvrševanju istih. Zato je vodja AOP tudi zahteval, da se nabavi večji računalnik, da se prostorsko poveča oddelček, da se organizira samostojni oddelček za programiranje in samostojni oddelček za AOP in da se razpišejo dela in naloge potrebnih kadrov.

Direktorji TOZD so sicer izrazili željo, da je oddelček AOP potreben, da pa je treba organizacijske predpise dopolnjevati skladno s potrebami po posameznih področjih in da mora biti organizacija tako postavljena, da bo možna tudi analiza poslovanja.

13. REDNA SEJA SKUPNEGA DELAVSKEGA SVETA

Delegati in vabljeni so se sestali dne 7. 3. 1980. Seznanili so se z dejstvom, da so se delavci TOZD GA na svojem zboru dne 21. 2. 1980 odločili, da določijo 8. členu — zadnji odstavek — predloga samoupravnega sporazuma o sodelovanju in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi v DO še ni dovolj zrel, zato ga dajejo v ponovni pretres, da se uskladi. Seznanili so se tudi z obrazložitvijo ustanovitve del in opravil pomočnika glavnega direktorja za tehnično koordinacijo, ki jo sestavlja glavni direktor. Po razlagi so se odločili, da delavci TOZD Orodjarja in TOZD Gospodinjstski aparati ponovno organizirajo sestanek, na katerem bo kot poročevalec sodeloval glavni direktor. Če se bodo na zboru delavcev odločili, da se sistemizirajo delo in naloge pomočnika glavnega direktorja za tehnično koordinacijo ni potrebno sklicati SDS, pač pa bodo delavski sveti TOZD in DSSS razpisali datum referendumu.

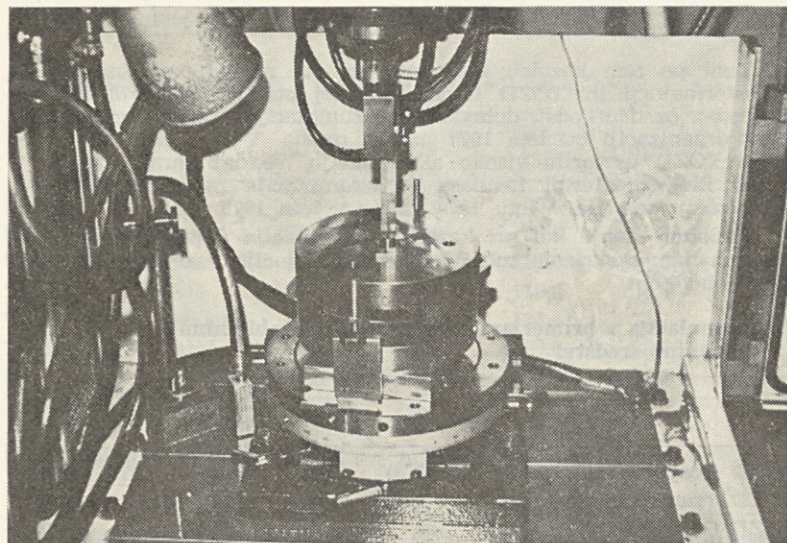
Obravnavali so gradivo, ki ga je pripravil direktor DSSS o modernizaciji poslovanja v DSSS. Gradivo je zelo obširno, zato je poslovní odbor predlagal SDS, da imenuje komisijo z nalogo, da pripravi predlog o organiziranju delovne skupnosti Skupnih služb na podlagi omenjenega gradiva.

Delegati so se seznanili tudi s predlogom S. S. o načinu reševanja stanovanjskih potreb svojih delavcev v Stanovanjski za drugi Elma, vendar ga niso določili in posredovali v javno razpravo. Vse delovne organizacije, ki se bodo sporazumele o načinu reševanja stanovanjskih potreb se namreč ne strinjajo z določilom 2. odst. V. poglavja omenjenega samoupravnega sporazuma, ki določa, da vse delovne organizacije prispevajo svoj delež za začetek nemotenega poslovanja v višini 200.000 din. Omenjeni osnutek predloga bo SDS določil in dal v javno razpravo, potem ko ga bodo uskladile vse DO.

Glede točke dnevnega reda — Razglasitev S. S. o skupni metodologiji za izdelavo razvida del v DO Elma so ugotovili, da letga ne morejo razglasiti, ker delavci v TOZD in DSSS o njem še niso razpravljali, čeprav so ga že dne 21. 1. posredovali v 30-dnevno javno razpravo.

Odločili so še, da DO Elma pristopa v sekcije za pospeševanje ekonomskih odnosov s tujino pri koordinacijskem odboru za ekonomske odnose s tujino pri GZS. DO Elma se organizira v naslednje sekcije: za LR Poljsko, za LR Madžarsko, za LR Nemčijo, za Alžir, za Egipt, za delegata se imenuje Božo Kokotec, za njegovega namestnika pa Albino Parkelj.

Marta Stare

Stroj za elektroerodiranje v TOZD Orodjarja

ZAHVALA

Ob smrti drage mame se najtopleje zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za darovano cvetje, izrečeno sožalje ter denarno pomoč

Viktor Kočevar

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz montaže za podarjeni denar.

Ivanka Štesl

ANALIZA POSLOVANJA DO ELMA

Nadaljevanje s 5. strani

Z izračunanimi koeficienti obračanja potrjujemo zgornjo trditev, zakaj je donosnost vloženih sredstev v letu 1979 manjša kakor v letu 1978, saj so indeksi izračunanih koeficientov obračanja v primerjavi z letom 1978 razen pri TOZD Gospodinjiski aparati vsi pod sto, oz. so se obratna sredstva počasneje obračala v letu 1979 kakor v letu 1978, razen pri TOZD Gospodinjiski aparati in DSSS. Koeficient obračanja obratnih sredstev za delovno organizacijo je v letu 1979 bil za 47 odst. počasnejši kakor v letu 1978.

5. Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi tabela 21

V %	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	326,5	306,2	94,0	356,0	116,3
TOZD Gospodinjiski aparati	128,1	137,3	107,2	135,0	98,4
TOZD Transformatorji	166,0	166,9	100,5	162,7	97,4
TOZD Orodjarna	357,4	501,5	140,3	374,6	74,7
TOZD Elekt. Lendava	137,4	168,7	122,8	167,1	99,0
TOZD Elekt. Čatež	157,3	168,0	106,8	154,0	91,7
DO Elma	135,1	152,8	113,1	150,2	98,3

Ekonomičnost poslovanja izražena s celotnim prihodkom na 100,00 dinarjev porabljenih sredstev se je v letu 1978 v primerjavi z letom 1977 povečala na nivoju delovne organizacije za 13,1 odst. Tako izražena ekonomičnost je v letu 1979 za 1,7 odst. manjša kakor v letu 1978 za delovno organizacijo. Na 100,00 din porabljenih sredstev je doseženo celotnega prihodka po letih 135,10 din, 152,80 din in v letu 1979 — 150,20 din celotnega prihodka. Gibanje ekonomičnosti po TOZD je razvidno iz tabele 21.

Med porabljenimi sredstvi predstavljajo največjo postavko porabljene surovine, material in energija. Udeležba le-teh v porabljenih sredstvih se je v letu 1979 zmanjšala od 67,57 odst. udeležbe v letu 1978 na 66,23 odst. udeležbe v letu 1979.

Stroški proizvodnih storitev so v letu 1979 za 79,7 odst. višji kakor v letu 1978 in je njihova udeležba v porabljenih sredstvih porasla od 9,22 odst. udeležbe v letu 1978 na 12,93 odst. udeležbe v letu 1979.

Postavka — drugi materialni stroški — je v letu 1979 za 79,2 odst. višja kakor v letu 1978 in je udeležba le-teh v porabljenih sredstvih porasla od 1,79 odst. udeležbe v letu 1978 na 2,51 odst. udeležbo v letu 1979.

Skupaj porabljena sredstva v letu 1979 so višja za 28,5 odst. kakor v letu 1978, to je višja porast celotnega prihodka, kar je povzročilo nižjo ekonomičnost kakor v letu 1978.

6. Akumulacija v primerjavi z dohodkom tabela 22

V %	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
TOZD Gospodinjiski aparati	3,81	0,34	7,9	0,66	194,1
TOZD Transformatorji	2,79	2,50	89,6	15,97	638,8
TOZD Orodjarna	—	2,50	—	11,04	441,6
TOZD Elekt. Lendava	3,49	3,70	106,0	—	—
TOZD Elekt. Čatež	5,98	2,40	40,1	2,50	104,2
DO Elma	3,54	2,32	65,5	1,51	65,1

Tudi po tem kazalcu sklepamo, da sta najbolj uspešna TOZD Transformatorji in TOZD Orodjarna, saj sta v letu 1979 izločila 15,97 odst. oz. 11,04 odst. dohodka za akumulacijo. Akumulacija v delovni organizaciji od leta 1977 naprej upada. V letu 1979 sta omejenjena TOZD ustvarila visoko akumulacijo, vendar zaradi izgube v TOZD Elektromaterial Lendava je akumulacija na nivoju delovne organizacije manjša v letu 1979 kakor v letu 1978.

Podobno stanje kot pri kazalcu akumulacija v primerjavi z dohodkom nam ponazarja tudi kazalec akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom.

7. Akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi tabela 23

V %	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
TOZD Gospodinjiski aparati	2,20	0,20	9,10	0,27	135,0
TOZD Transformatorji	2,83	4,20	14,80	12,52	298,1
TOZD Orodjarna	—	3,10	—	8,94	288,4
TOZD Elekt. Lendava	3,59	4,40	122,60	—	—
TOZD Elekt. Čatež	3,95	1,40	35,00	1,15	82,14
DO Elma	1,52	1,82	119,70	0,75	41,2

Rentabilnost poslovanja (donosnost vloženih sredstev) izražena tudi s kazalcem — akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi. Pove nam, koliko je ustvarjene akumulacije na 100,00 din povprečno uporabljenih poslovnih sredstev.

Tudi po tem kazalcu izstopata že prej omenjena TOZD — Transformatorji in Orodjarna, saj so ustvarili 12,52 odst. oz. 8,94 odst. akumulacije v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi v letu 1979.

V delovni organizaciji je rentabilnost poslovanja v letu 1979 za 58,8 odst. slabša kakor v letu 1978.

8. Osební dohodek in sredstva za skupno porabo na delavca — mesečno povprečje tabela 24

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	8.987	10.818	120,0	13.581	125,5
TOZD Gosp. aparati	7.768	7.338	94,0	8.934	121,7
TOZD Transformatorji	8.665	10.609	122,0	10.609	100,00
TOZD Orodjarna	9.904	13.138	133,0	13.284	101,1
TOZD Elekt. Lendava	4.724	6.217	131,6	7.673	123,3
TOZD Elekt. Čatež	6.254	6.754	108,0	8.632	127,8
DO Elma	6.887	7.675	111,0	9.247	120,5

Osební dohodek in sredstva za skupno porabo bomo v nadaljevanju imenovali kar povprečni delavčev dohodek. Kazalec povprečni delavčev dohodek lahko primerjamo s kazalcem — dohodek na delavca ter iščemo odvisnost delavčevega povprečnega dohodka od ustvarjenega dohodka na delavca. Nujnost takšne primerjave nam narekuje tudi januarja 1980 sprejeti družbeni dogovor o razporejanju sredstev za osebne dohodke in sredstev za skupno porabo ter njihove odvisnosti od dohodka. Če ta dogovor postavimo v proučevana leta, se pravi v leto 1977 do 1979, ugotovimo, da je rast povprečnega delavčevega dohodka bila hitrejša kakor rast dohodka na delavca, kar je seveda v nasprotju z omenjenim družbenim dogovorom. Višja rast povprečnega delavčevega dohodka od rasti dohodka na delavca je v TOZD Elektromaterial Lendava povzročila izgubo, TOZD Gospodinjiski aparati in Elektromaterial Čatež pa privedla na rob izgube.

Povprečni delavčev dohodek je odvisen razen od ustvarjenega dohodka tudi od delitvenih razmerij čistega dohodka, ki pa je v TOZD: Gospodinjiski aparati, Elektromaterial Lendava in Elektromaterial Čatež precej neugodno.

Tudi na nivoju delovne organizacije sredstva za osebne dohodke in skupno porabo imajo iz leta v leto višjo udeležbo v čistem dohodku (glej tabelo 15).

V letu 1977 je bilo porabljeno 95,93 odst. čistega dohodka za osebne dohodke in skupno porabo v letu 1978 — 97,3 odst. in v letu 1979 — 98,24 odst. čistega dohodka je porabljeno za povprečni delavčev dohodek.

Povprečni delavčev dohodek pa je tudi odvisen od ustvarjenega dohodka na delavca, kar najbolj dokazujeta TOZD Transformatorji in Orodjarna, saj je v teh dveh najvišji ustvarjeni dohodek na delavca, prav tako tudi povprečni delavčev dohodek.

Na povprečni delavčev dohodek vpliva tudi izobrazbena struktura, kar potrjuje povprečni delavčev dohodek v DSSS. Ta je večji kakor v vseh ostalih TOZD razen v TOZD Orodjarna.

Takšna rast povprečnega delavčevega dohodka v primerjavi z rastjo dohodka v letu 1980 je nevzdržna in pod vplivom omenjenega družbenega dogovora. Delitvena razmerja se morajo v letu 1980 in v srednjeročnem obdobju 1981 do 1985 spremeniti v korist akumulacije.

9. Čisti osebni dohodek na delavca — mesečno povprečje tabela 25

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	6.277	7.088	112,0	8.607	121,4
TOZD Gospodinjiski aparati	4.360	4.843	111,0	5.829	120,4
TOZD Transformatorji	4.656	5.399	115,0	7.028	130,2
TOZD Orodjarna	6.401	7.120	111,0	8.903	125,1
TOZD Elekt. Lendava	3.680	4.055	110,2	4.972	122,3
TOZD Elekt. Čatež	3.865	4.275	110,0	5.207	121,8
DO Elma	4.466	4.859	108,0	5.976	123,0

Splošne ugotovitve, ki veljajo za povprečni delavčev dohodek, veljajo tudi za čisti osebni dohodek na delavca. Razen dejavnikov, ki vplivajo na povprečni delavčev dohodek, na čisti osebni dohodek na delavca, vpliva še razmerje med deležem za skupno porabo in deležem za osebne dohodke ter od davkov in prispevkov iz osebnega dohodka. Ti davki in prispevki so različni od občine do občine, gibljejo pa se v razponu od 29,0 odst. do 30,0 odst. od bruto osebnega dohodka.

Čisti osebni dohodek na delavca — mesečno povprečje — za delovno organizacijo se je v proučevanih letih gibal pod povprečjem čistega osebnega dohodka na delavca v SR Sloveniji. V letu 1977 je čisti osebni dohodek na nivoju delovne organizacije bil za 8 odst. nižji kakor v SR Sloveniji, v letu 1978 18 odst. pod povprečjem in v letu 1979 pa 19 odst. nižji kakor je povprečje v SR Sloveniji.

Kljub vse višji udeležbi osebnega dohodka v čistem dohodku ti vse bolj zaostajajo za povprečjem čistega osebnega dohodka v SR Sloveniji.

Pod povprečjem čistega osebnega dohodka v SR Sloveniji so vsi TOZD razen DSSS in TOZD Orodjarna.

Če si dovolimo splošno ugotovitev, da v delovni organizaciji oz. njenih TOZD, se mora ustvarjati čim več dohodka, da bi zagotovili normalne osebne dohodke kakor tudi sredstva za akumulacijo.

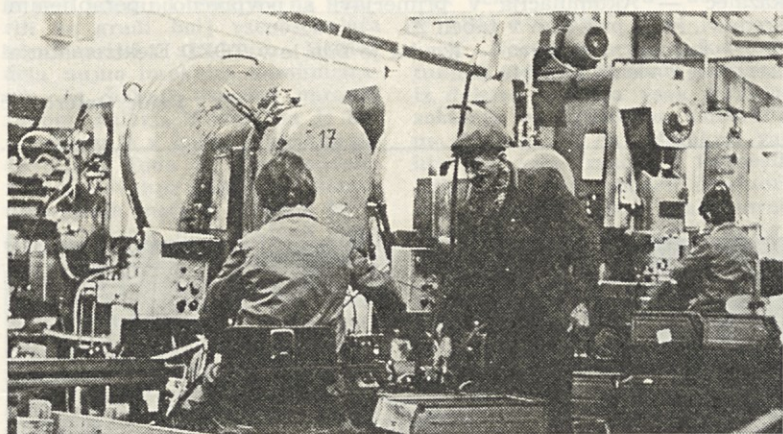
10. Prispevki iz osebnega dohodka na delavca — mesečno povprečje
tabela 26

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	2.530	3.014	119,1	3.664	121,6
TOZD Gospodinjski aparati	1.633	1.970	120,6	2.441	123,9
TOZD Transformatorji	1.833	2.332	127,2	2.814	120,7
TOZD Orodjarna	2.500	3.023	120,9	3.781	125,1
TOZD Elekt. Lendava	1.497	1.668	111,4	2.192	131,4
TOZD Elekt. Čatež	1.682	1.962	116,6	2.530	129,0
DO Elma	1.801	2.026	112,5	2.580	127,3

Tabela 26 prikazuje zneske prispevkov iz osebnega dohodka na delavca — mesečno povprečje.

Rast prispevkov kaže primerjati z rastjo čistih osebnih dohodkov iz tabele 25. Iz tabel ugotavljamo, da je rast prispevkov iz osebnega dohodka v letu 1978 v primerjavi z letom 1977 višja kakor rast čistega osebnega dohodka. Na nivoju delovne organizacije so davki in prispevki iz osebnega dohodka bili v letu 1977: 78,74 odst. od bruto osebnega dohodka na delavca, v letu 1978 30,63 odst. in v letu 1979 so ti prispevki in davki 30,15 odst. od bruto osebnega dohodka. V letu 1979 so davki in prispevki iz bruto osebnega dohodka za TOZD v Črnučah znašali ca. 27,7 odst. razen za TOZD Transformatorji, kjer so bili ti prispevki 28,6 odst. od bruto osebnega dohodka.

V Lendavi so bili ti prispevki 30,6 odst. in v Čatežu 32,7 odst. od bruto osebnega dohodka na delavca.

Iz TOZD Gospodinjski aparati

11. Prispevki iz dohodka na delavca

tabela 27

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	8.480	11.888	140,2	10.605	89,2
TOZD Gospod. aparati	23.001	17.478	76,0	21.338	122,1
TOZD Transformatorji	33.580	24.177	72,0	36.267	150,0
TOZD Orodjarna	26.146	35.743	136,7	38.477	107,6
TOZD Elekt. Lendava	6.497	9.093	140,0	10.636	117,0
TOZD Elekt. Čatež	21.886	20.397	93,2	21.236	104,1
DO Elma	13.265	15.407	116,1	17.994	116,8

Tabela 27 prikazuje prispevke iz dohodka na delavca letno. Prispevke iz dohodka na delavca je smiselno primerjati s kazalci, dohodek na delavca — tabela 17 in čisti dohodek na delavca — tabela 18.

Takšna primerjava je najbolj ustrezna za delovno organizacijo, ker je izločen prispevek za DSSS, ter skupni dohodek, ki je knjižen le v letu 1977, v znesku 3.372.337 din.

V letu 1978 je dohodek na delavca višji za 11,2 %, kakor v letu 1977, to je zaradi višjih prispevkov, ki imajo indeks rasti za to leto 116,1.

V letu 1979 je gibanje teh kazalcev drugačno, saj je dohodek na delavca za 18,7 % višji kakor v letu 1978, čisti dohodek pa za 19,0 % višji kakor prejšnje leto, kar je posledica manjšega porasta prispevkov iz dohodka, kot je bil rast dohodka na delavca v letu 1979. Direktna primerjava med TOZD ni možna, ker je treba še prispevek za DSSS.

12. Povprečno uporabljena poslovna sredstva na delavca

tabela 27

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	763.107	118.812	15,6	114.445	96,3
TOZD Gosp. aparati	249.829	210.852	84,4	389.554	184,7
TOZD Transformat.	177.133	118.221	66,7	320.080	270,7
TOZD Orodjarna	144.759	190.165	131,4	319.306	167,9
TOZD Elekt. Lendava	79.015	83.873	106,1	173.889	207,3
TOZD Elekt. Čatež	118.020	246.648	209,0	352.765	143,0
DO Elma	231.414	144.738	62,5	264.089	182,5

Kazalec povprečno uporabljena poslovna sredstva naj bi ponazarjal opremljenost delavca z osnovnimi in obratnimi sredstvi. Ta kazalec, kakor tudi druge kazalce, ki imajo v obrazcu za izračun povprečno uporabljena poslovna sredstva treba vzeti z rezervo zaradi metodoloških sprememb obračuna teh sredstev. Da pa bi le dobili podatek, kako je bil delavec opremljen, bomo prikazali stopnje odpisanosti osnovnih sredstev ter delovnih priprav, kakor tudi sedanja vrednost osnovnih sredstev na delavca.

Stopnja odpisanosti osnovnih sredstev in delovnih priprav

tabela 28

	1977		1978		1979	
	OS	del. prip.	OS	del. prip.	OS	del. prip.
DSSS	69,9	75,2	71,9	78,5	73,0	79,2
TOZD Gosp. aparati	60,5	74,5	64,3	69,2	64,3	68,2
TOZD Transformat.	73,0	80,5	63,7	61,8	60,1	55,3
TOZD Orodjar.	60,5	54,8	65,7	61,0	71,2	67,8
TOZD Lendava	51,9	56,4	48,3	51,7	47,5	49,5
TOZD Čatež	73,9	77,3	67,6	78,3	57,6	63,0
DO Elma	61,1	67,7	62,2	65,0	61,9	63,3

Sedanja vrednost osnovnih sredstev na delavca

tabela 29

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	44.085	52.760	119,7	56.577	107,2
TOZD Gosp. aparati	87.346	84.086	96,3	109.478	130,2
TOZD Transformat.	20.517	33.761	164,6	45.008	133,3
TOZD Orodjarna	118.722	108.504	91,4	247.804	228,4
TOZD Elekt. Lendava	34.285	39.340	114,7	61.862	157,2
TOZD Elekt. Čatež	32.774	46.241	141,1	65.687	142,1
DO Elma	57.212	58.575	102,4	75.701	129,2

Iz tabele 28 je razvidno, da največjo stopnjo odpisanosti osnovnih sredstev in delovnih priprav imajo DSSS, a od TOZD pa imajo največjo odpisanost v letu 1979 TOZD Orodjarna za osnovna sredstva, Gospodinjski aparati pa za delovne priprave. Kljub tako visoki odpisanosti pa je v teh TOZD opremljenost delavca z osnovnimi sredstvi najvišja. Ta opremljenost delavca je v TOZD Orodjarna za trikrat višja kakor je povprečje opremljenosti delavca z osnovnimi sredstvi v delovni organizaciji. Ustrezno temu je tudi dohodek na delavca v tem TOZD najvišji. Po podatkih iz tabele 29 ima najslabšo opremljenost delavca z osnovnimi TOZD Transformatorji, ki pa kljub temu ustvarja visok dohodek na delavca in je po vrednosti tega kazalca takoj za TOZD Orodjarna.

Leto	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
CP/sed. vred. OS	6,67	5,45	81,7	5,17	94,8

Iz tega sklepamo, da učinkovitost osnovnih sredstev pada.

13. Dohodek v primerjavi s planiranim dohodkom v %

tabela 30

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	87,3	78,6	90,0	89,5	113,9
TOZD Gosp. aparati	154,0	107,0	69,0	80,7	75,4
TOZD Transformat.	90,0	113,0	125,6	111,2	98,4
TOZD Orodjarna	107,9	129,0	119,0	101,6	78,6
TOZD Elekt. Lendava	81,1	92,0	113,4	72,7	79,1
TOZD Elekt. Čatež	112,1	136,7	122,0	85,7	62,7
DO Elma	106,8	106,7	100,0	83,5	78,3

14. Sredstva za osebne dohodke v primerjavi s planiranimi v %

tabela 31

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	90,5	82,9	81,6	88,3	106,6
TOZD Gosp. aparati	116,0	94,0	81,0	80,7	75,4
TOZD Transformat.	77,0	82,0	106,0	102,7	125,2
TOZD Orodjarna	106,5	98,2	92,0	93,8	95,5
TOZD Elekt. Lendava	76,3	96,8	126,9	77,9	80,5
TOZD Elekt. Čatež	100,7	107,9	107,0	83,3	77,2
DO Elma	93,7	93,4	100,0	84,5	90,5

Nadaljevanje na 10. strani

Tabela 30 ponazarja doseganje planiranega dohodka in je zanimiva ugotovitev, da je doseženi dohodek v primerjavi s planiranim dohodkom v letih 1977 in 1978 za delovne organizacije nad planiranimi, sredstva za osebne dohodke pa pod planiranimi zneski (tabela 31). Kljub temu pa je bilo v letu 1978 manj sredstev za sklade kakor v letu 1977. Vzrok za takšno stanje v letu 1978 v primerjavi z letom 1977 je iskati v višjih obveznostih iz dohodka.

V letu 1979 kakor je razvidno iz tabel je planirani dohodek na nivoju delovne organizacije dosežen le 83,5 %, s sredstvi za osebne dohodke 84,5 % ob skoraj enaki rasti obveznosti, kakor je rast dohodka, je končni finančni rezultat za celo delovno organizacijo slabši kakor je bil v letu 1978. Gibanje teh kazalcev po TOZD je tudi razvidno iz tabel št. 30 in 31.

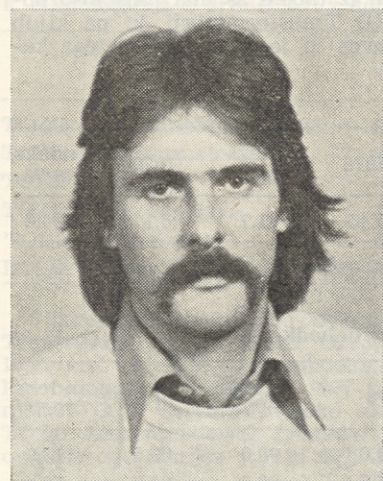
15. Povprečno število zaposlenih po stanju na koncu meseca

tabela 32

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	141	128	90,8	134	104,7
TOZD Gosp. aparati	386	416	107,8	406	97,6
TOZD Transform.	67	73	109,0	81	111,0
TOZD Orodjarna	72	78	108,3	85	109,0
TOZD Elekt. Lendava	440	569	129,3	570	100,2
TOZD Elekt. Čatež	68	87	127,9	129	148,3
DO Elma	1174	1351	115,1	1405	104,0

Kako nastaja Stik

Verjetno bo bralce Stika zanimalo, kako nastaja naše glasilo, zato smo se v uredniškem odboru odločili, da vam predstavimo naše delo in v zvezi s tem tudi težave, s katerimi se srečujemo pri svojem delu.

Glavni in odgovorni urednik Stika
Janez Štupica

Priprava nove številke glasila se začne s tem, da se uredniški odbor sestane in določi teme oziroma probleme, o katerih naj bi bralce seznanili. Pri tej fazi posebno pogrešamo pobude bralcev. Pobude namreč v tem smislu, da nam bi dajali konkretne predloge o tem, kaj bi radi v glasilu prebrali in o čem bi radi dobili informacijo. Na ta način bi Stik res postal tisto, za kar ga imamo, se pravi sredstvo za informiranje delavcev. Verjetno naše bralce oziroma zaposlene v Elmi zanima še marsikaj drugega kot informacija o finančnem položaju te ali one TOZD oziroma DSSS.

Ko je ta faza snovanja mimo, se zmenimo to, kdo bo o določeni temi napisal prispevek. Normal-

no je, da za to določimo v delovni organizaciji človeka, ki ima do podatkov najlažji dostop in vpogled.

Ko so prispevki napisani, jih dobi korektor, da jih popravi slovnično in stilistično. Pri tem je potrebno paziti, da ne spreminjamo smisla napisanega članka. Če so potrebne večje vsebinske ali stilistične predelave, je potrebno prositi za pristanek avtorja. Po korekciji je potrebno narediti čistopis oziroma članek pretipkati. Tehnični urednik v tej fazi določi velikost črk in način tiska.

Ko je korektura člankov narejena in ko je narejen čistopis, le-te odnesemo v tiskarno. V tiskarni izdelajo prvi odtis iz katerega naš tehnični urednik naredi zrcalo. To je postavitev člankov tako, kakor si bodo nato v Stiku sledili. Ko dobimo prvi odtis narejen po zrcalu, je potrebna ponovna korektura. Zgodi se namreč lahko, da je vrstni red stolpcev ali vrstic zamenjan, da je kakšna vrstica izpadla itd. Ko je tako zadnja korektura narejena, gre časopis v tisk.

Korektor Nada Radin

16. Povprečno število zaposlenih na podlagi vkalkuliranih delovnih ur

tabela 33

	1977	1978	indeks 78/77	1979	indeks 79/78
DSSS	140	123	87,9	132	107,3
TOZD Gosp. aparati	361	391	108,3	377	96,4
TOZD Transform.	63	71	112,7	79	111,3
TOZD Orodjarna	73	79	108,2	86	108,9
TOZD Elekt. Lendava	419	541	129,1	529	97,8
TOZD Elekt. Čatež	66	84	127,3	124	147,6
DO Elma	1122	1289	114,9	1377	102,9

Povprečno število zaposlenih na podlagi vkalkuliranih delovnih ur je izračunano tako, da so od mesečnega fonda ur odštete ure bolniških dopustov nad 30 dni. Iz primerjave števila zaposlenih po stanju na koncu meseca in števila zaposlenih na podlagi vkalkuliranih delovnih ur, lahko izračunamo z odštevanjem izgubo delovnega časa zaradi bolniških zaostankov nad 30 dni. Na nivoju delovne organizacije je zaradi bolniških izostankov nad 30 dni bilo povprečno manj delavcev na delu v letu 1977, in sicer 52 delavcev, v letu 1978 za 62 delavcev in v letu 1979 za 78 delavcev.

Največ izostankov imajo v TOZD Gospodinski aparati in TOZD Elektromaterial Lendava, kar je razumljivo, saj je tu največ zaposlenih žensk. To niso vse izgubljene ure, te se vidijo iz tabele 12 — izkoriščenost delovnega časa.

Od primerjalnih kazalcev niso obdelani naslednji:

— Akumulacija za amortizacijo v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi. Ta kazalec kaže podobno sliko kakor kazalec — Akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi, ki je prikazan v tabeli 23.

— Izguba na delavca — Izguba je bila le v TOZD Elektromaterial Lendava v višini 3.893.242 din.

Fahir Omerčević

Po izdelavi čistopisov tehnični urednik določi vrsto in velikost tiska ter velikost fotografij, grafikonov ipd.

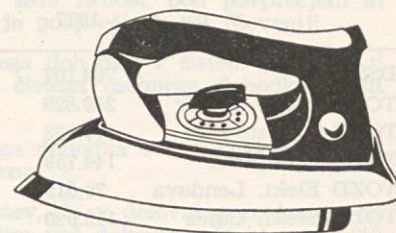
Tehnični urednik Jože Zamuda

To bi bile na kratko opisane faze nastajanja našega glasila. Med vsemi temi fazami verjetno pogrešate tisto fazo, ko bi se moral uredniški odbor sestati takrat, ko je material za Stik skorigiran

in je narejen čistopis. Takrat bi namreč uredniški odbor moral narediti selekcijo med članki in odločiti, kaj je v tistem trenutku aktualno in kaj lahko prenesemo v naslednjo številko glasila. Te faze dela ni, ker enostavno nimamo časa, da bi selekcijo naredili, ker članke marsikdaj dobimo v zadnjem trenutku in tudi člankov imamo tako malo, da selekcija ni možna. Objavimo pač vse, kar nam napišete.

Mogoče bi bilo dobro, da izkoristimo to priliko in apeliramo na vse zaposlene, da sodelujejo pri oblikovanju vsebine našega časopisa s tem, da nam posredujejo svoje želje o tem, kaj bi radi v Stiku prebrali.

Nada Radin

V čem se izraža nesodobnost poslovanja v DSSS Elma

A) Razmerja med ljudmi in organizacijska struktura, ki izvira iz tehnične delitve dela, je naravna osnova vseh drugih organizacijskih struktur v DSSS in DO kot celoti. Šele pred kratkim smo v tehnični delitvi dela postavili in dodobra definirali »ciljne« naloge posameznih oddelkov ali služb v okviru štirih sektorjev DSSS. Toda zaenkrat še nimamo v smislu še bolj podrobne delitve dela, popisane skupine istovrstnih procesov in kategorizirane kot opravila. Zato izredno težko govorimo o optimalni kvalifikacijski strukturi zaposlenih v DSSS in o najbolj ugodni delitvi delovnega procesa na opravila, ki naj bi rezultiralo v najbolj uspešni izvedbi nalog za združene TOZD. Zgornja naloga naj bi bila opravljena v juniju 1980.

B) Komunikacijska struktura je tudi eden od temeljev na katerih se gradi bolj vseobsegajoča organizacijska struktura. Delitev dela nujno implicira komuniciranje, če želimo uspešno opraviti skupno nalogo. Menim, da je komuniciranje v večini oddelkov zadovoljivo. Toda že v medoddelčnem poslovanju prihaja do komunikacijskih motenj, medtem ko je komuniciranje med sektorji slabo in nedodelano in pogosto prihaja do sporov. Velja tudi omeniti, da je še zmeraj preveč enosmernega komuniciranja, brez povratnih sporočil in možnosti vgrajevanja le-teh za izboljšanje informacij. Rešitev tega problema je možna z reorganizacijo DSSS.

C) V motivacijski strukturi — mreži potreb in ciljev vseh posameznikov v DSSS je izredno visok delež frustriranih delavcev. Na osnovi študije naše bivše psihologinje Majde Nose izhaja, da je 28 odstotkov delavk v DSSS nezadovoljnih s svojim delom, medtem ko je pri moških ta odstotek celo 37 odst. Da je frustracija zaposlenih velika, govori tudi visoka fluktuacija delavcev. Problematika je težka. Veliko pomoč lahko nudijo družbenopolitične organizacije. Komisija DSSS za akcijo ČLOVEK-DELO-UČINKOVITOST je tudi to področje vzela v svoj delokrog.

D) Hierarhična piramida, ki je tipična oblika za strukturo ravnalne funkcije, ima v DSSS na svojem vrhu precej protislovnih relacij in prepletanj, ki nedvomno otežkočajo poslovanje. Tako je v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih TOZD in DSSS zapisano:

»Direktorji sektorjev so za izvrševanje nalog, ki se nanašajo na poslovanje združenih TOZD neposredno odgovorni združenim TOZD. Samostojno so odgovorni za zakonitost in gospodarnost vseh predlaganih odločitev. V strokovno-vsebinskem pogledu so odgovorni glavnemu direktorju. V vseh drugih vprašanjih, kot so medsebojna razmerja, gospodarjenje in upravljanje v DSSS, pa so podrejeni direktorju DSSS.«

Še posebej bi opozoril na prepletanje odgovornosti glede gospodarjenja ter strokovnega izvrševanja nalog na eni strani, kar povzroča pogoste nesporazume ter določitev odgovornosti vsebinskega dela od odgovornosti gospodarjenja po drugi strani, kar ne omogoča optimalnega funkcioniranja

DSSS v smislu največjih učinkov z najmanjšimi stroški. Zadnje čase smo, ravno na tej osnovi, pričeli z delnim gospodarjenjem po sektorjih.

Zastarelost sedanje ravnalne strukture DSSS je očitna in jo je mogoče izboljšati le z reorganizacijo. Imamo izraziti sektorski linijski tip ravnalne hierarhije, v kateri se vsaka kompleksna naloga razdeli po opravilih na delne naloge drugim ravnalcem ali izvajalcem. Naštel bom nekatere slabosti, ki izvirajo iz te strukture:

1. Sektorski (oddelčni) partikularizem je v DSSS očiten in je logična posledica sektorsko-linijskega tipa ravnalne hierarhije. Priča smo pogostemu zapiranju v svoj sektor; sistem zastruje konkurenco med direktorji sektorjev in nismo daleč od primerov, ki so opisani v strokovni literaturi, ko kak sektor »sabotira« delovanje drugega sektorja.

2. Neenakomerno pokrivanje funkcij v sektorjih sledi predvsem iz dejstva, da ima vsak direktor sektorja vse ravnalne dolžnosti, ne glede na to, da velikokrat zahtevajo zelo različne lastnosti. Afiniteta in sposobnosti direktorjev sektorjev niso enakomerno razporejene po vsej paleti dejavnosti sektorja. Zato imamo nekatere službe dobro razvite, nekatere pa popolnoma zanemarjene ali šele v povojih. Situacija je še težja, ker so nekateri sektorji tudi preveč heterogeni in povezujejo službe, ki nimajo dosti skupnega.

3. Paradoks odgovornosti imenujem specifično situacijo v DSSS Elma, ki na žalost pobiše še tako malenkostno prednost sektorsko-linijske organizacije — to je enostavnost. Namreč ta zvrst organizacije bi zaradi svoje jasnosti v principu omogočala strogo kontrolo in ustrezno disciplino. Toda zahteva nekaj, česar na žalost v DSSS ni — jasno opredeljeno odgovornost, ki sloni na natančni razmejitvi nalog. Kot smo videli v strokovno-vsebinskem pogledu so v principu odgovorni glavnemu direktorju.

4. Sedanja organizacija povzroča velike težave v koordinaciji. Zaradi dolgih, posrednih komunikacijskih kanalov je namreč koordinacija nenatančna in z zamudo, ločenih koordinacijskih teles, ki bi kompenzirali to veliko slabost strukture praktično ni. Menim, da ni potrebno posebej dokazovati, da je za Elmo, ki ima dislocirane, fazno povezane TOZD, dobra koordinacija še toliko bolj pomembna.

5. Na prvi pogled se bo zlelo čudno, če na tem mestu navedem tudi problem kakovostnega kadra, saj bi nekdo lahko ugovarjal, da je ta problem neodvisen od ravnalne strukture. Toda ni. Organizacijska znanost dokaže, da je ta problem najbolj izražen pri linijski zvrsti, ki zahteva za uspešno funkcioniranje od vsakega posameznega ravnalca v hierarhiji največ različnih sposobnosti in znanja. Vsi pa vemo za težave pri pridobivanju kakovostnega kadra za DSSS.

E) Smotrnost poslovanja in dobro koordinacijo poslovanja je težko doseči brez kakovostnega planiranja, ki je sigurno eden izmed najbolj kreativnih procesov sploh, ne glede na to, za kakšno dejavnost gre.

Smotri oziroma cilji DSSS morajo biti znani in usklajeni s cilji celotne delovne organizacije, kar pomeni, da morajo biti TOZD. Menim, da primarni planirani delovne skupnosti usklajeni z ustreznimi plani posameznih blem neusklajenega planiranja izvira iz preslabega ločevanja želja (idealov) in ciljev večine TOZD, ki rezultira v dokaj neobjektivnem planiranju, saj je zadnja leta bilo pogosto odstopanje uresničitve planov od samih planov, na žalost večinoma v negativnem smislu. Zlasti boleče je odstopanje obsega fizične proizvodnje (merjene v NNU) — v letu 1979 je proizvedeno le 82 odst. količinskega plana celotne DO.

Ta odstotek za celotno delovno organizacijo se je gibal po le-tih takole:

1970 — 94,26 %	1975 — 77,63 %
1971 — 92,72 %	1976 — 82,47 %
1972 — 95,02 %	1977 — 99,81 %
1973 — 88,99 %	1978 — 84,82 %
1974 — 91,58 %	1979 — 81,65 %

Kadrovske spremembe v mesecu marcu

SPREJETI V DELOVNO RAZMERJE:

TOZD GOSPODINJSKI APARATI

Bažukova Violeta razporejena na delovno mesto monterke, delo nastopila 1. 3. 1980

— Gligorova Makedonka razporejena na delovno mesto monterke, delo nastopila 1. 3. 1980

— Cvijetič Nada razporejena na delovno mesto monterke, delo nastopila 17. 3. 1980

— Škofic Janez razporejen na delovno mesto obratovodje montaže, delo nastopil 17. 3. 1980

— Todorovič Mirjana razporejena na delovno mesto monterke, delo nastopila 20. 3. 1980

— Volkar Peter razporejen na delovno mesto mizarja, delo nastopil 11. 3. 1980

— Šabić Elmedina razporejena na delovno mesto PR lakirar, delo nastopila 26. 3. 1980

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

— Jančar Maja razporejena na delovno mesto administratorja, delo nastopila 17. 3. 1980

TOZD TRANSFORMATORJI

— Vuskasanič Predrag razporejen na delovno mesto ključavničarja, delo nastopil 17. 3. 1980

TOZD ORODJARNA

— Virant Anton razporejen na delovno mesto kovinostругarja, delo nastopil 3. 3. 1980

Če opazujemo kontroliranje na nivoju delovne organizacije, kot fazo upravljalno-ravnalnega procesa, torej kot ugotavljanje, kaj je bilo napravljeno in izvajanja korektivnih ukrepov, da bi zagotovili uresničevanje ciljev in planov, ugotovimo, da je na splošno malo korektivnih akcij. Popravkov v uveljavitveni fazi organiziranja je malo, medtem ko popravkov planov ali celo ciljev praktično sploh ni. V marcu smo v DSSS pričeli z mesečnim planiranjem dela po sektorjih in spremljanjem uresničitve.

F) Priče smo silnemu razvoju organizacijskih ter spremljajočih znanosti in metod. Večina teh sodobnih pristopov prepočasi prodira v Elmo in v zavest ljudi, ki bi morali planirati in organizirati uvažanje tovrstnih novitet. Tako npr. nimamo razvitega koncepta oziroma filozofije marketinga, enoten integriran informacijski sistem je šele v zasnovi, linearno programiranje je neznano, medtem ko se poenostavljeno mrežno planiranje koristi le v omejenem obsegu in zgolj v kvalitativnem smislu.

Dord Krstič

TOZD ČATEŽ

— Hribljan Anica razporejena na delovno mesto vrtnalke, delo nastopila 20. 3. 1980

DELOVNO RAZMERJE SO PREKINILI:

TOZD GOSPODINJSKI APARATI:

— Savič Milena na delovnem mestu monterke, sporazumno razrešena 10. 3. 1980

— Mesarič Slavko na delovnem mestu štancar, sporazumno razrešen 21. 3. 1980

— Molnar Štefan na delovnem mestu brusarja, odšel v TOZD Lendava (pri nas zaposlen začasno) 31. 3. 1980

— Šemovčan Stjepan na delovnem mestu brusarja, odšel v TOZD Lendava (pri nas zaposlen začasno) 31. 3. 1980

— Kos Stjepan na delovnem mestu kurjača, sam zapustil delo 18. 1. 1980 (odjavljen v mesecu marcu 1980)

TOZD ORODJARNA:

— Završnik Aleksander na delovnem mestu organizator razvoja MA, razrešen v odpovednem roku 31. 3. 1980

TOZD ČATEŽ:

— Režek Štefanija na delovnem mestu monterke, invalidsko upokojena 17. 2. 1980

Julka Velkavrh

Glasilo STIK izdaja delovna skupnost ELMA — tovarna gospodinjskih aparatov in elektromateriala Ljubljana-Črnuče. Ureja ga uredniški odbor, izhaja enkrat mesečno. Odgovorni urednik Janez Štupica. — Telefon: 343-271 int. 03. Rokopisov ne vračamo — Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72 — Tisk: Tiskarna Ljubljana v Ljubljani

V javni razpravi

je še vedno Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah Samoupravnega sporazuma o združitvi v DO Elma kot sledi:

1. čl. se doda označba, da nastopajo TOZD z neomejeno solidarno odgovornostjo in sedež TOZD tako, da se imena TOZD glasijo:

— TOZD »PROIZVODNJA GOSPODINJSKIH APARATOV ČRNUČE« n. sol. o. Črnuče

— TOZD »PROIZVODNJA TRANSFORMATORJEV ČRNUČE« n. sol. o. Črnuče

— TOZD »PROIZVODNJA ORODIJ IN STROJEV ČRNUČE« n. sol. o. Črnuče

— TOZD »ELEKTROMATERIAL« PROIZVODNJA ELEKTROMATERIALA LENDAVALA« n. sol. o. Lendava

— TOZD »PROIZVODNJA ELEKTROMATERIALA ČATEŽ« n. sol. o. Čatež

3. čl. se dopolnijo in spremeni naslednje točke:

2. »usklajevanje planiranja in poslovanja TOZD« namesto »usklajevanje plana dela TOZD«

5. »skupni poslovni aranžmaji in nastopanje na tržišču« namesto: »skupni poslovni aranžmaji«

6. »poslovanje z družbenimi sredstvi« namesto: »poslovanje s skupnimi sredstvi«

7. »planiranje investicij in združevanje sredstev za investicije« namesto: »investicijske naložbe«

8. se črta — (kreditni odnosi)

9. »politika družbenega standarda« namesto: »stanovanjska graditev in objekti družbenega standarda (za nekatere TOZD)«

10. »kadrovska politika« namesto: »preskrba kadrov in njihovo strokovno usposabljanje«

11. »enotni informacijski sistem« namesto: »knjigovodstvo in obračuni«

13. »finančno poslovanje in kreditni odnosi« namesto: »materialno in finančno poslovanje«

12. čl. se spremeni in se na novo glasijo naslednje točke:

1. »sklepanje prodajnih pogodb« namesto: »sklepanje kupoprodajnih pogodb«

2. »sklepanje letnih kupnih pogodb« (se vnese novo)

3. »sklepanje investicijskih pogodb« (se vnese na novo)

19. čl. se spremeni določilo

»da vse TOZD, ki sodelujejo v faznem procesu s tem, da mora nosilka pri oblikovanju razvojne in proizvodne politike pripraviti vse potrebno za odločanje vseh prizadetih TOZD« namesto: »da mora nosilka pri oblikovanju razvojne in prodajne politike iskati od vseh prizadetih TOZD soglasje«

20. čl. se v celoti črta in se na novo glasijo:

»V faznem procesu proizvodnje sodelujejo temeljne organizacije z naslednjimi zaključnimi tehnologijami:

— TOZD »Proizvodnja gospodinjskih aparatov«

— proizvodnja plastičnih delov za gospodinjske aparate, transformatorje in malo avtomatizacijo,

— proizvodnja velikih štančnih delov,

— proizvodnja grelnih plošč,

— montaža malih gospodinjskih aparatov

— TOZD »Proizvodnja transformatorjev«

— izdelava pločevinastih ohišij,

— izdelava tuljavnih navitij,

— izdelava transformatorskih jeder,

— montaža transformatorjev.

— TOZD »Proizvodnja elektromateriala Elektromaterial«

— proizvodnja plastičnih delov za elektroinstalacijski material,

— montaža elektroinstalacijskega materiala (stikala, okovi, OG material)

— proizvodnja elektronskih vezij.

— TOZD »Proizvodnja elektromateriala Čatež«

— Proizvodnja drobnih štančnih delov za elektroinstalacijski material, gospodinjske aparate in transformatorje.

— proizvodnja stružnih delov,

— montaža elektroveznega materiala.

— TOZD »Proizvodnja orodij in strojev«

— proizvodnja in vzdrževanje orodij,

— proizvodnja strojev in naprav male avtomatizacije,

— strojni remont.

V 23. členu se uskladi z določili ZZD in se na novo glasijo:

»Proces dela v DO koordinira glavni direktor DO preko individualnih poslovnih organov TOZD in DSSS«.

Doda se 2. odstavek, ki se glasi: »Za boljše izvajanje koordinacije se ustanovi kolegij individualnih poslovnih organov TOZD. Kolegij je poslovodno koordinacijsko telo, katerega delo vodi glavni direktor po določilih posebnega poslovnika, ki ga sprejme SDS.«

V 25. členu se doda zadnji odstavek, ki se glasi:

»Za neposredno tehnično koordinacijo v faznem procesu proizvodnje ima glavni direktor pomočnika — delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki ga na predlog Delavskega sveta DSSS imenuje SDS DO«.

Omenjeno določilo pa je povzročilo, da so delavci sveti preklicali sklepe o razpisu referendumu o sprejemu predloga samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah SA v DO Elma. Delavci v TOZD GA so menili, da je treba ugotoviti ali bo lahko delavec na tem delovnem mestu koordiniral delo med TOZD in DSSS in se odločili, da je treba predlog na novo uskladiti. Tudi delavci TOZD orodjarne se z določitvijo del in nalog — pomočnika glavnega direktorja za tehnično koordinacijo ne strinjajo, čeprav je glavni direktor obrazložil omenjeno potrebo. Dejal je, da se v zadnjih dveh letih Elma bori z izrednimi težavami na področju proizvodnje, da ekonomska situacija sili v zelo intenzivno povečevanje planov proizvodnje, ki je v letu 1978 in 1979 nismo uspeli doseči. V letu 1978 smo izvršili 85 odst. plana, v letu 1979 le 82 odst. Tržišče pa je bilo ves čas pripravljeno sprejemati planirano proizvodnjo. Na kolegiju direktorjev TOZD so le-ti ugovarjali, da so vzroki za nedosego plana predvsem naslednji:

— nepravčasna in nezadostna dobava sestavnih delov med TOZD proizvajalci delov in TOZD finalisti ter delov in materiala od zunajih kooperantov in dobaviteljev,

— prepočasno uvajanje že osvojenih novih proizvodov v redno proizvodnjo,

— izpadi proizvodnje zaradi okvar na orodjih in zaradi nesin-

hronega organiziranja popravil orodij,

— slabo izkoriščanje delovnega časa,

— prepočasno osvajanje novih tehnologij.

V 26. členu se spremeni določilo, da se osnovna dejavnost TOZD Orodjarna:

»Projektiranje in izdelava klimatskih naprav in malih avtomatov« spremeni v stransko dejavnost.

Glavna dejavnost TOZD »Proizvodnja elektromateriala Čatež« se spremeni in se na novo glasi: »Proizvodnja elektroveznega materiala« namesto — »Izdelava sestavnih delov za elektroinstalacijski material in gospodinjske aparate ter transformatorje«. Pod stransko dejavnost se vnese še določilo, da opravlja razne usluge na prostih strojnih kapacitetah.

Glavne dejavnosti TOZD Transformatorji se doda za besedo »dušilk« še »ter naprav«.

V 32. členu se spremeni 3. alineja, ki se pravilno glasi: »Operativni plani se določajo za dobo enega meseca«, namesto »Operativni plani se sprejemajo kvartalno«.

Doda se 32. a člen, ki se glasi: »Razvojni programi TOZD so programi za razširitev poslovanja posamezne temeljne organizacije, ki pa morajo biti usklajeni s srednjeročnim planom DO, potrjujejo pa jih vse TOZD«.

V 37. členu se doda v 3. vrsti za besedo »ugotavlja« še »rezultate svojega poslovanja in poslovanja drugih TOZD«.

Črta se 40. člen, ki ga nadomesti 40. člen, ki ga nadomesti 41. člen, ki se na novo glasi:

»TOZD uresničujejo svoje pravice in obveznosti na finančnem področju preko odbora za finance, ki je organ upravljanja posebne finančne službe, sestavljen iz sredstvi TOZD«.

Organ za finance ima v mejah pooblastila posebne finančne službe, kakor tudi poslovanje z likvidnimi sredstvi TOZD ureja SS o organizaciji in delu posebne finančne službe«.

Doda se 3. odst. in na novo glasi:

»Organizacija poslovanja in pooblastila posebne finančne službe, kakor tudi poslovanje z likvidnimi sredstvi TOZD ureja SS o organizaciji in delu posebne finančne službe«.

V 43. členu se doda »Oz. kadar TOZD posluje na meji rentabilnosti«.

V 50. členu se vnese na novo odstavek, ki se pravilno glasi:

»Ta udeležba ne izključuje udeležbe na skupnem prihodku po določilih 35. člena tega SS«.

Členi 53, 54, 55 in 56 se v celoti črtajo. Nadomesti jih nov 52 a člen:

»TOZD se lahko dogovorijo o združevanju sredstev za določene namene na področju stanovanjske izgradnje, družbenega standarda, izobraževanja ter ostalih področjih, kjer je takšno združevanje smiselno in možno«.

V 63. čl. se dopolni določilo:

»TOZD se lahko ob sprejemanju svojih programov in planov povezujejo tudi z drugimi TOZD izven DO s ciljem boljšega poslovanja, če takšno povezovanje ne krši osnovnih interesov drugih TOZD, podpisnic tega SS.«

K povezovanju TOZD izven delovne organizacije, daje soglasje skupni DS.

V 66. členu se spremeni 2. odstavek:

»Za člane delegacije ne more biti izvoljen individualni poslovodni organ TOZD, niti delavci s posebnimi pooblastili« namesto »Za člana delegacije ne more biti izvoljen individualni poslovodni organ TOZD oziroma DSSS«.

V 68. členu se 4. točka doda: »Sprejema plan DO in ukrepa za njegovo izvajanje«. V 11. točki je dodano — »razpravlja in sklepa«. Doda se 15. a točka, ki se glasi:

»Daje soglasje k povezovanju te posamezne TOZD izven DO«.

V 72. člen se doda: »in pet namestnikov«.

V 85. člen se doda: »Pod pogojem, da se nanašajo na dejavnosti vsaj dveh TOZD«

85. člen se doda 2 odstavki, ki se glasijo:

»Opravila na področju tipskega in laboratorijskega preizkušanja izdelkov ter avtomatske obdelave podatkov, lahko skupne službe opravljajo tudi za uporabnike zunaj DO, če to ne ovira izvrševanja nalog za potrebe TOZD«.

V 78. členu se doda v zadnji vrsti za besedo »osnovnih sredstev« na dan 31. 12. 1978«

Doda se 2. odstavek, ki se glasi:

»Za nabavo novih osnovnih sredstev po 31. 12. 1978 prispeva posamezne TOZD tolikšen del sredstev, kolikor znaša njihov delež za opravljanje dela skupnih služb v tekočem letu«.

89. člen se spremeni in se pravilno glasi:

»Medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti TOZD in DSSS, kakor tudi natančna opredelitev del in nalog skupnih služb za potrebe TOZD se določajo s SS o medsebojnih razmerjih med TOZD in DSSS«.

Črta se 92. člen, ki se na novo glasi:

»Način dela notranje arbitraže in arbitražni postopek se natančno urejuje s posebnim samoupravnim splošnim aktom, ki ga sprejme skupni delavski svet« namesto — »Za reševanje sporov in medsebojnih poslovnih odnosov se združene TOZD lahko obrnejo na stalno razsodišče ali redno sodišče šele takrat, če spora ni bilo mogoče rešiti sporazumno ali če niso zahtevale posredovanja arbitraže«.

99. člen se spremeni in se glasi:

»TOZD se dogovorijo, da bodo na področju ene krajevne skupnosti, kjer je lociranih več TOZD, združile funkcije ter skupne uresničeval naloge s področja LO in DSZ tako, da bodo ustanovile skupni organ za LO in DSZ, skupni štab civilne zaščite in ustrezne enot civilne zaščite ter formirale skupno enoto narodne zaščite«.

100. člen se dopolni s tem, da se medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti TOZD urejajo z naslednjim:

— SS o organizaciji in delu posebne finančne službe

— SS o metodologiji razvida del

— SS o inventivni dejavnosti

— Pravilnikom o delu notranje arbitraže

— Pravilnikom o izobraževanju

— Poslovníkom o delu poslovnega odbora

— Poslovníkom o delu finančne službe

— Poslovníkom o delu kolegija in skupnega delavskega sveta

— SS o pridobivanju dohodka izven skupnega prihodka.

Marta Stare